

Sveučilište u Zagrebu
Arhitektonski fakultet

Jana Horvat, Hana Dašić, Sara Blekić, Dora Kasun
Šegvićev Mediteran – studentski putopis

Zagreb, 2018.

Ovaj rad izrađen je na Diplomskom studiju arhitekture i urbanizma
Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod vodstvom
izv. prof. art. Tina Svena Franića i predan je na natječaj za dodjelu
Rektorove nagrade u akademskoj godini 2017./2018.

Sadržaj rada

(a) Sažetak — str. 1

(b) Summary — str. 2

(c) Knjižica “Šegvićev Mediteran – studentski putopis” — str. 3

- Predgovor / Jana Horvat
- Hrvatski prostor i arhitektura – Dalmacija ‘17 / Tin Sven Franić
- Vizitacija Visa / Andrej Uchytíl, Melita Čavlović i Mojca Smode Cvitanović
- Voditelji i studenti
- Itinerar putovanja
- Trogir
Stambena zgrada
- Vis
Osnovna škola u Kutu
Titova špilja
- Split
Poslovna zgrada na Peristilu
Zapadna obala
Zgrada Pomorske privrede
- Dubrovnik
Ljetnikovac Sorkočević
Hotel Excelsior
- Rijeka
Muzej revolucije
- Popis grafičkih priloga
- Zahvale

(d) Popis literature — str. 56

(a) Sažetak

Autorice: Jana Horvat, Hana Dašić, Sara Blekić, Dora Kasun

Mentor: izv. prof. art. Tin Sven Franić

Naslov rada: Šegvićev Mediteran – studentski putopis

Ključne riječi: Neven Šegvić, Mediteran, putopis, terenska nastava, arhitektonska baština

U 2017. godini obilježena je stota godišnjica rođenja arhitekta Nevena Šegvića, a kao studentski prilog toj obljetnici izrađena je i objavljena publikacija “Šegvićev Mediteran – studentski putopis”, u izdanju Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu.

Publikacija “Šegvićev Mediteran – studentski putopis” nastala je na temelju terenskog obilaska mediteranskog opusa profesora Šegvića, održanog u kontekstu šireg itinerara obavezne terenske nastave 1. godine Diplomskog studija Arhitekture i urbanizma, kolegija “Hrvatski prostor i arhitektura – Dalmacija”, kojim su obuhvaćena sva najrelevantnija povijesna i suvremena arhitektonska i urbanistička ostvarenja na zemljopisnom potezu od Zadra do Dubrovnika.

Poseban predmet interesa bio je način na koji će nove generacije budućih arhitekata, na licu mjesta i s određenim vremenskim odmakom, prihvatiti i valorizirati realizacije hrvatske moderne arhitekture.

Knjižica je stoga koncipirana dijelom kao faktografski informativan zapis o mediteranskom opusu profesora Šegvića, s pripadajućim kartama, nacrtima i kratkim tekstovima, a dijelom kao subjektivan osvrt studenata na taj opus, dokumentiran kroz fotografije, spontane komentare i skice s terena.

Zaključak je dvojak: iskazana je posveta terenskoj nastavi općenito, kao pedagoškoj metodi koja se u arhitektonskoj edukaciji uvijek iznova pokazuje iznimno učinkovitom, te je prepoznata potreba otvaranja stručnog i javnog dijaloga o ostvarenjima hrvatske moderne arhitekture – u svrhu evaluacije njihovih kvaliteta, osvješćivanja njihovog značaja, i poticanju njihove zaštite.

(b) Summary

Authors: Jana Horvat, Hana Dašić, Sara Blekić, Dora Kasun

Mentor: assist. prof. art. Tin Sven Franić

Title: Šegvić's Mediterranean – a student travel memoir

Key words: Neven Šegvić, Mediterranean, travel memoir, field trip, architectural heritage

The year 2017 marked the 100th anniversary of architect Neven Šegvić's birth. The booklet *Šegvić's Mediterranean – a student travel memoir* was produced and published as a contribution to the anniversary from the perspective of current students of architecture.

The publication was created after a field trip held as part of the 1st year MA studies course *Architecture in Croatian Regions - Dalmatia*, a mandatory site-specific course which offers a view into Dalmatian architectural and urban heritage from Zadar to Dubrovnik.

Special interest was taken in the way in which new generations of future architects would react to and evaluate works of Croatian modern architecture, observed in situ and with a certain temporal distance from the time the works were created.

The booklet is conceived in part as an objective, factual report on Professor Šegvić's Mediterranean works, accompanied by blueprints, maps and short texts, and partly as a subjective students' review of the works documented through their sketches, photos and comments.

The conclusion is twofold: firstly, emphasis has been put on the importance and effectiveness of site-specific courses in architectural education. Secondly, the booklet recognises the need to start publicly discussing Croatian works of modern architecture, in order to re-evaluate their qualities, raise awareness of their significance and encourage their protection.

(c) Knjižica “Šegvičev Mediteran – studentski putopis”

Šegvičev Mediteran / Studentski putopis

IMPRESSUM

Šegvićev Mediteran /
Studentski putopis

NAKLADNIK
Arhitektonski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu
HR – 10 000 Zagreb,
Kačićeva 26

ZA NAKLADNIKA
izv.prof.dr.sc. Krunoslav Šmit,
dekan AF

GLAVNA UREDNICA
Jana Horvat

UREDNIŠTVO
Hana Dašić
Sara Blekić
izv.prof.art. Tin Sven Franić
prof.dr.sc. Andrej Uchytíl

RECENZENTI
izv.prof.dr.sc. Mia Roth-Čerina
izv.prof.art. Siniša Justić

LEKTURA
Mirjana Ostoja, prof.

IZRADA KARTOGRAFSKIH
PODLOGA I NACRTA
Hana Dašić
Sara Blekić
Dora Kasun

GRAFIČKI DIZAJN
I PRIJELOM
Dora Kasun

TISAK I UVEZ
Cerovski d.o.o.

NAKLADA
100

Acta architectonica – Edicija ljetne
škole i radionice br. 30.

Publikaciju je za objavu prihvatilo
Povjerenstvo za nakladničku
djelatnost Arhitektonskog
fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
na sjednici održanoj 14. prosinca
2017.

ISBN 978-953-8042-33-1

CIP zapis je dostupan u
računalnome katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 000981624.

Zagreb, siječanj 2018.

Af Sveučilište u Zagrebu
Arhitektonski fakultet

Šegvićev Mediteran

Studentski putopis

7	Predgovor Jana Horvat	50	Split
9	Hrvatski prostor i arhitektura — Dalmacija '17 Tin Sven Franić	52	Poslovna zgrada na Peristilu
15	Vizitacija Visa Andrej Uchytíl, Melita Čavlović i Mojca Smode Cvitanović	60	Zapadna obala
18	Voditelji i studenti	70	Zgrada Pomorske privrede
20	Itinerar putovanja	78	Dubrovnik
24	Trogir	80	Ljetnikovac Sorkočević
26	Stambena zgrada	88	Hotel Excelsior
32	Vis	90	Rijeka
34	Osnovna škola u Kutu	92	Muzej revolucije
42	Titova špilja	98	Popis grafičkih priloga
		100	Zahvale

Predgovor

Jana Horvat

Povodom 100. godišnjice rođenja Nevena Šegvića, u kontekstu Fakulteta i van njega, napisano je, organizirano i rečeno mnogo. Da bismo uspješno zaključili taj produktivni niz, ovom knjižicom upotpunjujemo ga još jednom perspektivom – onom studentskom.

‘Šegvićev Mediteran’ je zbirka studentskih impresija s terena – uhvaćenih i otisnutih u obliku brzih skica, fotografija i rečenica – nastalih u proljeće 2017. godine, kada je 70-ak studenata diplomskog studija s nekolicinom voditelja krenulo na jug i provelo nekoliko dana u šetnji i razgovorima od Zadra do Dubrovnika.

Predmet obilaska bila su povijesna i suvremena arhitektonska i urbanistička ostvarenja Dalmacije, s posebnim naglaskom – kao što naslov odaje – na opusu profesora Šegvića. Zanimljivo je pritom bilo vidjeti na koji će ga način nove generacije, s određenim vremenskim odmakom i lišene dimenzije osobnog poznanstva s profesorom, prihvatiti i valorizirati.

Knjižica je ujedno i posveta terenskoj nastavi općenito, kao pedagoškoj metodi koja se u arhitektonskoj edukaciji uvijek iznova pokazuje iznimno učinkovitom – jer jasno je da se o arhitekturi najviše uči krećući se prostorom, tražeći i spoznajući mjesta. Nije naodmet ni kucnuti o zid ili proći prstima po fasadi – barem za sada, dok nam pametni telefoni još ne nude tu mogućnost.

U tom smislu, ovo je poticaj svima – i nastavnicima, i studentima – za što više budućih uspješnih studijskih putovanja i obilazaka lokacija realizacija, gradilišta, pa čak i devastacija – a sve to prvenstveno u našem, hrvatskom kontekstu, jer tek je njegovo savladavanje temelj za sve kasnije, dakako dobrodošle, nadogradnje.

Čini mi se da su ta saznanja neki od naših profesora dobili, između ostalog, upravo i od profesora Šegvića, i sada ih odgovorno prenose dalje nama, novim generacijama – i na tome im hvala. Na nama je sada da uspješno nastavimo niz.

Siječanj 2018.

Hrvatski prostor i arhitektura – Dalmacija '17

Tin Sven Franić

1 / N. Fabijanić
/ Omnibus
Neven Šegvić
1917. – 2017.;
Katalog izložbe / AF,
Zagreb, 2017.

2 / Arhitekt
Neven Šegvić je
sudjelovao kao autor
samostalno, zajedno
s kolegama u malim,
a u urbanističkim
projektima i u većim
timovima; popis
autora je kasnije
naveden za svaki
projekt koji je
posjećen u sklopu
terenske nastave.

Profesor dr. sc. Neven Šegvić rodio se prije 100 godina. Godišnjica je obilježena zajedničkim okupljanjem kolega profesora, izložbom i katalogom¹ priloga posvećenih pokojnom profesoru. Profesor dr. sc. Andrej Uchytíl, Šegvićev nekadašnji suradnik i asistent, a danas nositelj njegovih kolegija, predložio je poseban itinerer ovoga – dišnje terenske nastave 'Hrvatski prostor i arhitektura – Dalmacija '17'. Program putovanja je produžen za jedan dan i proširen na otok Vis, a naglasak je stavljen na obilazak Šegvićevih² realiziranih arhitektonskih i urbanističkih projekata. Presjek tih radova – od djelomično realizirane splitske Zapadne obale, preko interpolacija različitih mjerila u Splitu i Trogiru, do male osnovne škole i memorijalne Titove špilje na Visu – jasno pokazuje širok interes i vještinu arhitekta, pa tako i vrijedan didaktički materijal za naše studente.

Dok je izložba naših profesora ukazivala na izvanrednu osobu Nevena Šegvića i njegov utjecaj kao mentora, učitelja i starijeg kolege na njih, mene je više zanimala reakcija studenata na Šegvićev arhitektonski i urbanistički opus. Možda ti mladi ljudi i budući arhitekti, koji profesora osobno nisu mogli upoznati, mogu lišeni sentimenta i objektivno sagledati taj opus viđen in situ, s vremenskim odmakom od 50-ak godina od njegovog nastanka.

Realizacije koje smo obišli, osim po već spomenutom obimu, raznolike su i po svom karakteru, funkciji, stanju

i društvenom kontekstu u kojem se danas nalaze. Konceptcija urbanističke horizontale Splitske Zapadne obale i dalje je čitljiva zahvaljujući masivnom vijencu blagih otklona, te Šegvićeva arhitektonska dionica te obale funkcionira još uvijek usprkos potpunom rasturanju susjednog, Perkovićevog hotela Marjan. Obližnja poslovna zgrada Lloyd također je zapuštena i devastirana, zbog čega je izostavljena iz našeg itinerera. Prolaskom pored nje moguće je istražiti tek preostale fragmente nekadašnje arhitekture, poput kakvih arheologa moderne.

‘Možda studenti, mladi ljudi koji profesora osobno nisu mogli upoznati, mogu lišeni sentimenta i objektivno sagledati taj opus viđen in situ, s vremenskim odmakom od 50–ak godina od njegovog nastanka.’

Tema devastacije dijelom je bliska i primjeru dubrovačkog hotela Excelsior, koji je također uklonjen s itinerera s argumentom da se zbog brojnih intervencija u kompleks on više ne može prepoznati kao Šegvićevo djelo. Titova spilja na Visu još uvijek zadržava arhajska kvalitetu i senzibiliziranu intervenciju u pejzažu suhozida i makije, udaljena i prikrivena od suvremenih političkih vandala. Viške memorabilije iz Narodnooslobodilačke borbe su nestale, a lokacija apstraktnog centralog spomenika ‘Tuđe nećemo, svoje ne damo!’ – uzdignutog bijelog kubusa na Viškoj rivi – može se utvrditi jedino pažljivim promatranjem partera i identificiranjem zamjenskog kamenog opločnja slabije kvalitete.

Ostale zgrade su u funkciji, prepoznatljive i trajne, energetski djelomično ‘obnovljene’. Toj činjenici sigurno pomaže Šegvićev likovni izraz fundamentalnog modernista, čistih ploha i linija, redukcije oblikovanja volumena, bez sitničarenja i detaljiranja. Uvijek je tu prisutan i mudar odabir materijala fasade, bilo da je riječ o rezilijantnim, autohtonim pločama bračkoga kamena, serijama kontinuiranih prozora, dubokim lođama punoga armiranobetonskog parapeta ili kombinacijama navedenoga.

O modernom arhitektonskom izrazu i kontekstualnom pristupu stvaralaštvu Nevena Šegvića izrečeno je i napisano mnogo. Profesor Uchytíl izradio je doktorsku disertaciju s temom sinteze Šegvićeva rada, a 2007. godine publicirao i knjigu Dubrovačke pouke arhitekta Nevena Šegvića. U kontinuiranom znanstvenom projektu Atlas Arhitekture XX. i XXI. stoljeća prikupljena je opsežna građa iz periodike vezana za Šegvićev rad. Časopis Arhitektura 2002. godine jedan monografski broj u cijelosti posvećuje Šegviću (br. 211), s nizom eseja istaknutih autora i prikazom projekata, realizacija i teorijskog rada. Baš zato što je Šegvićev rad tako temeljito elaboriran znanstveno i publicistički, slobodan sam osobnije razmotriti neke fragmente i teme.

‘O modernom arhitektonskom izrazu i kontekstualnom pristupu stvaralaštvu Nevena Šegvića izrečeno je i napisano mnogo... baš zato što je Šegvićev rad tako temeljito elaboriran znanstveno i publicistički, slobodni smo osobnije razmotriti neke fragmente i teme.’

Sve posjećene Šegvićeve arhitektonske intervencije nalaze se u slojevitom kontekstu, što naravno nije slučajno. Zahtjevni kontekst, neovisno je li on naturalan ili antropogen, a najčešće je oboje, od arhitekta traži specifičan pristup i samouvjeren arhitektonski odgovor. Šegvić svoje odgovore traži podjednako u tradiciji graditeljstva i suvremenim metodama gradnje. Likovnost kojom se danas bavimo zapravo je posljedica,³ a ne težnja – identifikacijski kod modernista.

Interpolacija na Peristilu čeličnom konstrukcijom prezervira arheološki sloj i transparentnom staklenom opnom prvoga projekta u punoj visini priznaje i idejno restituira povijesnu urbanističku regulaciju. Beskompromisna ideja nije mogla biti realizirana, no postala je, međutim, vrlo dobra pregovaračka pozicija. Konzervativna masivna zgrada, kakva je bila prije ratnih bombardiranja, više nije moguća. Konačna, realizirana fasada je spretan kompromis, konstruktivno ‘ovješena’

3 / K. Frampton / Studies in Tectonic Culture / MIT Press, Cambridge, 1995. / str. 161; Ludwig Mies Van der Rohe: ‘We refuse to recognize the problems of form, but only problems of building, Form is not the aim of our work, but only the result. Form by itself, does not exist. Form as an aim is formalism; and that we reject.’

<p>opna kamenih ploča i ostakljenja postavljenih na vanjskom rubu fasade. Parter i rimski sloj otvoreni su i prikazani u otvorenomu dvoetažnome slobodnom prostoru, na čemu počiva osnovna koncepcija sklopa. Primjer je to kako je kreativni arhitekt bolji konzervator od konzervatorske službe, često restriktivne i pretjerano zaokupljene artefaktima, a ne ambijentima.</p> <p>‘U živom tkivu grada, koje se neprestano i značajno transformira dva tisućljeća, on je radikalno suvremen, a u konsolidiranom renesansnom ljetnikovcu, koji se transformira samo u detalju, radikalno tradicionalan.’</p> <p>Zanimljivo, suprotan primjer Šegvićevog djelovanja jest na radovima rekonstrukcije i restitucije ljetnikovca Sorkočević. Djelovanje arhitekta je, naime, nevidljivo. Ipak, kad smo ušli u sklop ljetnikovca, kolektivno nas je obuzeo osjećaj ushita zbog mjere i sklada kojim taj prostor zrači. Detalji koje je Šegvić dao dograditi su potpuno neprimjetni – detektirati ih može samo prof. Uchytíl, i to ne s potpunom sigurnošću. Bitnije je ono što izostaje, što je Šegvić definirao kao suvišno i nesolidno, pa je stoga uklonjeno ili pregrađeno. Za takvo što čovjek mora biti vrlo dobro informiran⁴. Još važnije, valja poznavati esenciju arhitektonskog djela, neovisno iz koje graditeljske epohe ono bilo. Iako je Šegvić je potpuno moderan u drugim projektima, u kontekstu ljetnikovca Sorkočević njegove su intervencije suzdržane.</p> <p>‘Stvaralačkim procesom Šegvić uči sebe i druge. Neki koncepcijski elementi pokazuju prijenos ideje s učitelja na učenike, koji s vremenom također postaju učitelji.’</p> <p>Oba primjera pokazuju isto načelo djelovanja u složenom povijesnom kontekstu s potpuno drugačijim postupkom. U živom tkivu grada, koje se neprestano i značajno transformira dva tisućljeća, on je radikalno</p> <p>4 / A. Uchytíl / Dubrovačke pouke arhitekta Nevena Šegvića / UHA, AF, Zagreb, 2007 / str. 28 – 41; Restitucija ljetnikovca Sorkočević</p>	<p>suvremen, a u konsolidiranom renesansnom ljetnikovcu, koji se transformira samo u detalju, radikalno tradicionalan. Vjeran je kontekstu transformacije.</p> <p>Ambijentalnost koja stoljećima živi u dubrovačkim ljetnikovcima arhitekt Šegvić s lakoćom transponira u svoje nove projekte, posebice realizaciju Osnovne škole u Visu. Koncepcija zidom zaštićenog vrta s natkrivenim dijelovima i ‘ložama’ (Sorkočević), te korištenje topografije za vidikovac (Gučetić, Trsteno), esencija su male, ali značajne moderne realizacije ranih šezdesetih. Oslobođen obveza postojećeg, a opet kontekstualno osjetljiv, Šegvić interpolira školu mjerila jednog ljetnikovca kao urbanu kopču u zelenoj cezuri između Visa i Kuta. Oblikovni elementi i konstrukcija u interijeru su modernistički jasno odvojeni od funkcionalnih pregrada u prostoru, a obloge i detalji su filigranski u ruhu beton brut fasada, dakako prilagođenih mogućnostima izvođenja.</p> <p>‘Možda je najveći problem ostvarenja moderne danas što nisu prepoznata u široj javnosti kao djela vrijedna čuvanja konzervacije.’</p> <p>Stvaralačkim procesom Šegvić uči sebe i druge. U itinereru naše terenske nastave posjetili smo i Srednju tehničku i strukovnu školu – TŠC⁵ u Zadru. Koncepcijski elementi kao što je npr. piano dostupne, višenamjenski prostor na otvorenom, pokazuju prijenos ideje s učitelja na učenike, koji s vremenom također postaju učitelji. Ta reinterpretacija naravno nije doslovna, već služi kao arhitektonsko oruđe u rješavanju različitih problema oblikovanja. Kod Šegvića je to odnos kuće i topografije, a kod Olujića i Žarnića središnja prostornih odnosa – osnovna os organizacije parcele. Jasna organizacija prostora, zajednički pojmovnik i male arhitektonske fraze vidljive su u mnogim sekvencama: u oblikovanju komunikacija, u obaveznim nadsvjjetlima, u detaljima ogradna, u ugrađenom namještaju i drugim – u svakom slučaju, temeljima onog što zovemo zagrebačka škola arhitekture. Taj kontinuitet Šegvić duhovito objašnjava⁶: ‘Ono što je Felbinger dao Ibleru i Albiniju, a oni meni, ja prenosim vama, a vi dalje...’.</p> <p>5 / Autori arhitekti V. Olujić i T. Žarnić / Natječaj i projekt 1987.; Realizacija 1991. – 2004.</p> <p>6 / M. Bošnjak slobodno parafrazira, a prof. K. Šerman izlaže na simpoziju, Omnibus Neven Šegvić 1917. – 2017.</p>
<p>Šegvićev Mediteran HPA – Dalmacija ‘17 12</p>	<p>Studentski putopis HPA – Dalmacija ‘17 13</p>

Nadam se da je nastavnički tim terenske nastave Hrvatski prostor i arhitektura – Dalmacija ispunio zadaću o kojoj Šegvić govori. Nastava se odvijala kontinuirano, šest dana, s posjetom više od 50 lokacija u desetak gradova i manjih mjesta, od Zadra do Dubrovnika. U foyeru viškog hotela Issa prof. Uchytíl je održao predavanje o sintezi razvoja naše moderne arhitekture, s naglaskom na Šegvićev doprinos.

‘Djela poput šibenske katedrale, dubrovačkih ljetnikovaca i palače Divona proučavaju se paralelno sa Šegvićevim, Albinijevim i Vitićevim ostvarenjima – najbolji primjeri starije baštine i najbolja ostvarenja moderne.’

Kuće koje su Šegvić i drugi naši arhitekti sagradili šezdesetih godina danas su potkraj svog vijeka – postale su tehnološki i u društvenom kontekstu funkcionalno zastarjele⁷. Možda je njihov najveći problem što nisu prepoznate u široj javnosti kao ostvarenja vrijedna čuvanja i konzervacije. Naporima pojedinaca te strukovnih i ostalih udruga⁸, javnost se pokušava potaknuti na prepoznavanje vrijednosti tih djela, kao što je već u istom tom javnom diskursu općeprihvaćena vrijednost povijesnih zgrada od antike do historicizma i secesije.

Upravo se zato obrazovanje novih generacija budućih arhitekata na terenskoj nastavi odvija sinkronizirano. Djela poput šibenske katedrale, dubrovačkih ljetnikovaca i palače Divona proučavaju se paralelno sa Šegvićevim, Albinijevim i Vitićevim ostvarenjima – najbolji primjeri starije baštine i najbolja ostvarenja moderne. Takav pristup trebao bi nove generacije potaknuti na razmišljanje i ohrabriti ih u pothvatima novih metoda aktivizma, valorizacije i potencijalne revitalizacije brojnih primjera moderne arhitekture u Hrvatskoj. To je i svrha ove male publikacije.

7 / Osim stambene namjene i škola, tu su i Domovi JNA, Muzej revolucije, turistički kapaciteti koji danas ne zadovoljavaju uniformne uvjete masovnog turizma – novi investitori namjeravaju ih srušiti.

8 / Primjerice, serijal ‘Betonski spavači’ Maroja Mrduljaša, djelovanje strukovnih udruga HKA i UHA, te aktivizam udruga poput ‘Trogir je naš’.

Vizitacija Visa

Andrej Uchytíl, Melita Čavlović i
Mojca Smode Cvitanović

Pouke profesora Šegvića uvijek iznova nalazimo u trojednoj prožetosti projektantskog, teorijsko-publističkog i učiteljskog rada. Ovome potonjem, iako prolaznom u vremenu, još svjedočimo na Fakultetu: u crtaonicama i Kabinetu, na sjednicama i hodnicima prolongiranim od Gajeve do Kačićeve, od Trga do Murtićevog atelijera u Martićevoj; u Cardu putovanja kojima je vezao Split, Zagreb i Beč.

‘Vizitacija Šegvićih djela posveta je terenskoj nastavi i onoj pedagoškoj posebnosti kojom je Šegvić obilježio generacije sedamdesetih i osamdesetih godina.’

Upravo zato Fakultetu je dan prijedlog za dodatni ‘Dan +’ kolegiju ‘Hrvatski prostor i arhitektura – Dalmacija ‘17’ – posjet otoku Visu. Vizitacija Šegvićih djela, kao i onih Ive Vitića, čiju 100. godišnjicu rođenja također obilježavamo, posveta je terenskoj nastavi i onoj pedagoškoj posebnosti kojom je Šegvić obilježio generacije sedamdesetih i osamdesetih godina. Upućen u pouke Le Corbusierova putovanja na istok, Šegvić je tada utkao razumijevanje arhitekture u referentnu memoriju svojih studenata, približivši im širok raspon prostornih tema – od suhozida bunja, Šibenske

katedrale i hotela Maestral, preko Wagnerove zgrade Am Steinhof, vile Tugendhat u Brnu, Aalta u Rioli i Loosa u Pragu, sve do rekonstrukcije Le Corbusiera na sajmištu Bologne, kao i aktualne revitalizacije srca toga grada.

‘Pouke profesora Šegvića uvijek iznova nalazimo u trojednoj prožetosti projektantskog, teorijsko – publicističkog i učiteljskog rada. Ovome potonjemu, iako prolaznome u vremenu, još svjedočimo na Fakultetu...’

Šegvićevi radovi na Visu, osnovna škola i Titova spijla, epicantar su ‘Šegvicijane’ – njegove ključne stvaralačke faze od 1960. do 1965. godine. U tom periodu nastaju još i dubrovački hotel Excelsior, te tri splitske kuće: zgrada Pomorske privrede, poslovna zgrada Lloyd i kuća na Peristilu. Godine 1988. na Indesem seminaru u Splitu Šegvić je maestralno protumačio dihotomiju dva esencijalna arhitekonska principa, onaj završene forme i onaj organskoga rasta. Upravo viški radovi egzemplarno dosežu njihovo prožimanje – suštinsku vrijednost koja ne staje na onome što se izvanjski vidi, već se spoznaje tek unutarnjim bivanjem, boravkom ili prolaženjem prostornim protokom.

‘Imajući ta saznanja na umu, jasna je vrijednost ovogodišnjeg posjeta Visu u kontekstu terenske nastave, kao i vrijednost terenske nastave u kontekstu formiranja nove generacije naših arhitekata.’

Škola, za razliku od njegovih arhitektura grada, nastaje u ambijentalnom prostornom okruženju, u međuprostoru aglomeracija Vis i Kut. Mjerilom i dispozicijom volumena, on slijedi obližnje postojeće autoritete, te projektira vitalno žarište kao prostornu memoriju Visa i Kuta: njihovih skalina, plokata, visećih vrtova i mikroambijenata. U drugom viškom primjeru, Šegvić

arhaiskim duktusom i iskonskim materijalom asketski vodi putanje i paravane memorijalne arhitekture Titove spilje.

Za kraj vrijedi spomenuti i Šegvićev stav o povijesti kao ‘prolongiranoj sadašnjosti’, kojim tumači da svako novo djelo mora akumulirati vlastitu povijest. Time je blizak Kovačićevoj metodi primijenjenoj za Kaptol, Dolac i Vlašku 1908., a dakako i njemu suvremenom Siegfriedu Giedionu, koji navodi: ‘Mi danas promatramo prošlost svjesno sa stajališta sadašnjosti, a sadašnjost opet ulazi u veće vremenske dimenzije, pri čemu je obogaćuju za nju oživjeli dijelovi prošlosti i gledišta joj produbljuju. Ovo ima veze s kontinuitetom, ali nema nikakve veze s imitiranjem... Prisniji dodir s historijom znači drugim riječima: vidjeti naš život u većim vremenskim dimenzijama... Planiranje svake vrste zahtijeva od nas saznanje koje prelazi trenutno stanje stvari. Da bi planirali, moramo znati što se zbivalo u prošlosti i osjećati što se može zahtijevati od budućnosti.’¹

Imajući ta saznanja na umu, jasna je vrijednost ovogodišnjeg posjeta Visu u kontekstu terenske nastave, kao vrijednost terenske nastave u kontekstu formiranja nove generacije naših arhitekata.

1 / S. Gideon /
Prostor, vrijeme,
arhitektura /
Građevinska knjiga,
Beograd, 1969.

Voditelji

Tin Sven Franić
izv.prof.art.
Andrej Uchytíl
prof.dr.sc.
Marina Šimunić Buršić
doc.dr.sc.
Melita Čavlović
zn.nov. dr.sc.
Mojca Smode Cvitanović
zn.nov.

Studenti

Šejladina Alunović
Matej Antolković
Velimir Benić
Sara Blekić
Ivan Brozina
Jelena Burnić
Dina Čimbur
Neira Ćirić
Hana Dašić
Lana Dunda
Ivana Đurđević
Iva Erić
Dora Fabian
Amadea Finek
Karlo Firšt
Jana Horvat
Luka Hranilović
Bernarda Ivančan
Dora Ivančan
Marko Ivančić
Tin Jakopec
Jan Gregor Jambrešić
Margareta Jelačić Jagodić
Magdalena Jurišić
Lucia Kalogjera

Ivica Keršić
Ivo Klaić
Domagoj Klement
Domagoj Knežević
Roman Krajcarz
Ivana Lazar
Lucija Lukić
Andrea Majić
Lea Majzec
Lucija Merdžan
Mirna Mezulić
Marija Mihaljević
Mark Mišćević
Petra Nekić
Marcela Ostroški
Valentina Ožbolt
Vana Pavlić
Paula Dagmar Petrović
Pave Petrović
Lucija Požar
Lovre Predovan
Vedrana Radović
Lucija Raffanelli
Marta Rižana Romić
Dora Rubin

Sarah Saraga
Tena Sedlaček
Josipa Slaviček
Dunja Sloković
Ante Surić
Nika Šarić
Marin Ševo
Margareta Šikuten
Nenad Špoljarić
Anja Štimac
Tina Toplak
Ivana Trčak
Tea Truta
Ria Tursan
Matija Vinković
Luka Vučković
Goran Vuković
Tasnim Zin
Imanol Hernandez
Rukene Labaka
Giulia Carlosi
Yavor Valchev

Terenska nastava za studente I. godine diplomskog studija Arhitektonskog fakulteta omogućava opći uvid u arhitektonsku i urbanističku baštinu Dalmacije. Unutar osnovne nastavne podjele na urbanizam, povijesnu i suvremenu arhitekturu obuhvaćene su teme: prostorni resursi, gradska struktura, arhitektura u urbanom ili prirodnom kontekstu, arhitektura turističke namjene i autorsko arhitektonsko djelo.

Tijekom obilaska posjećivali su se lokaliteti uglavnom obalnog pojasa Dalmacije na potezu od Zadra do Dubrovnika, te otok Vis. Nastava se prema utvrđenom programu odvijala vizitiranjem lokaliteta i građevina s kraćim izlaganjima in situ, te organiziranim tematskim predavanjima. Itinerar obilazaka koncipiran je tako, da se naglaskom na specifične vrijednosti pojedinih lokaliteta – u rasponu od kulturološko-povijesnih okolnosti, datosti konfiguracije terena, morfologije gradske strukture, sve do posebnosti izraza pojedinog autorskog rukopisa i aktualne recentne arhitektonske i društvene problematike – pojasne kako idejna ishodišta, tako i realne okolnosti nastanka pojedinog arhitektonskog djela.

50km

Itinerar putovanja

Srijeda
26/4/17

Zadar

POVIJESNA ARHITEKTURA
I URBANIZAM,
REKONSTRUKCIJE

- Gradska jezgra Zadra
- Trg Petra Zoranića / Uređenje Kostrenčić Krebel arhitekti
- Kneževa palača / Rekonstrukcija I. Pedišić i I. Letilović
- Forum / Uređenje i postav A. Uglešić
- Crkva sv. Donata
- Crkva sv. Marije / Prostorna intervencija S. Planić

MODERNA I SUVREMENA
ARHITEKTURA

- Stambene zgrade / A. Albin, I. Vitić
- Arheološki muzej / M. Kauzlarić et al. / Postav antike I. Pedišić, I. Letilović
- Zgrade na Forumu / B. Milić
- Morske orgulje i Pozdrav suncu / N. Bašić
- TŠC Zadar / T. Žarnić, V. Olujčić

Šibenik

POVIJESNA ARHITEKTURA
I URBANIZAM,
REKONSTRUKCIJE

- Gradska jezgra Šibenika
- Tvrdava sv. Mihovila / Rekonstrukcija T. Krajina
- Katedrala Sv. Jakova

MODERNA I SUVREMENA
ARHITEKTURA

- Osnovna škola i gradska knjižnica / I. Vitić
- Županijska skupština i hotel Jadran / I. Vitić
- Turistički kompleks Solaris / B. Magaš

Primošten

- Turistički kompleks Zora / L. Perković

Četvrtak
27/4/17

Trogir

POVIJESNA ARHITEKTURA
I URBANIZAM,
REKONSTRUKCIJE

- Gradska jezgra Trogira
- Riva
- Katedrala sv. Lovre

MODERNA I SUVREMENA
ARHITEKTURA

- Motel Trogir / I. Vitić
- Stambena zgrada / N. Šegvić

Vis

POVIJESNA ARHITEKTURA
I URBANIZAM,
REKONSTRUKCIJE

- Gradska jezgra Visa
- Gradska jezgra Komiže

MODERNA I SUVREMENA
ARHITEKTURA

- Osnovna škola u kutu / N. Šegvić
- Dom kulture / I. Vitić
- Titova špilja / N. Šegvić

Petak
28/4/17

Split

POVIJESNA ARHITEKTURA
I URBANIZAM,
REKONSTRUKCIJE

- Gradska jezgra Splita
- Dioklecijanova palača
- Dioklecijanovi podrumi i infrastrukturni sustav

MODERNA I SUVREMENA
ARHITEKTURA

- Zgrada na Peristilu / N. Šegvić
- Hostel Golly Bossi / Interjer T. Plejić i L. Pelivan
- Poljudski stadion / B. Magaš
- Višestambene zgrade / F. Gotovac, I. Vitić, I. Radić
- Meštroviećev Kaštelet
- Arheološki muzej / Kauzlarić et al.
- Klinički centar Firule / Z. Dumengić

SUVREMENI URBANIZAM

- Zapadna obala / N. Šegvić et al.
- Splitska riva / 3LHD

SPLIT 3

- Urbanizam / B. Mušić et. al.
- Ul. R. Boškovića / A. Svarčić, F. Gotovac
- Kampus Visoka / D. Kovačić, L. Perković / Rekonstrukcija D. Tušek, D. Gabrić, E. Šverko / N. Kezić
- Višestambene zgrade u ul. Š. Ljubića i ul. D. Šimunovića / D. Kovačić
- Višestambene zgrade u ul. B. Papandopula / I. Radić

Subota
29/4/17

Južna Dalmacija

MODERNA I SUVREMENA
ARHITEKTURA

Brela

- Hoteli Maestral i Soline, / J. de Luca, I. Salaj, A. Rožić
- Komercijalni centar Brela / A. Rožić

Krvavica

- Dječje lječilište / R. Marasović

Opuzen

- Gradski trg / N. Fabijanić
- Groblje / N. Popić

Sv. Vid

- Arheološki muzej Narona / G. Rako

POVIJESNA ARHITEKTURA,
URBANIZAM I KRAJOBRAZNA
ARHITEKTURA

Mali i Veliki Ston

- Fortifikacijski sustav

Trsteno

- Ljetnikovac Gučetić
- Arboretum Trsteno

Nedjelja
30/4/17

Dubrovnik

POVIJESNA ARHITEKTURA
I URBANIZAM

- Gradska jezgra Dubrovnika i fortifikacijski sustav
- Orlandova česma
- Stradun
- Palača Divona
- Knežev dvor
- Poljana R. Boškovića
- Poljana Marina Držića

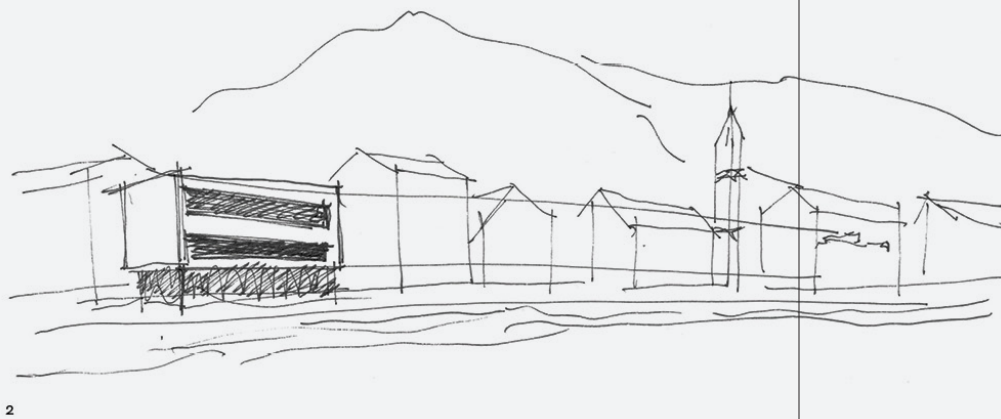
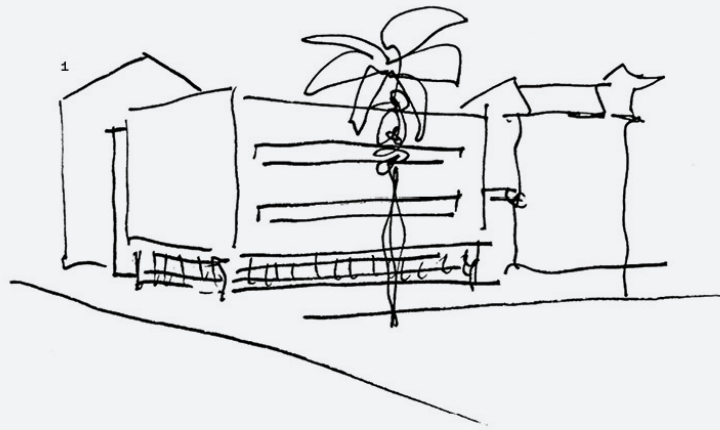
MODERNA I SUVREMENA
ARHITEKTURA

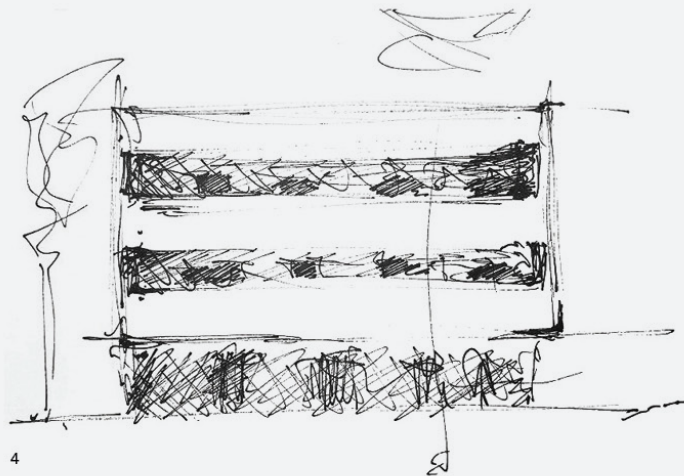
- Vile Rusalka, Adonis, dom Ferijalnog saveza / N. Dobrović
- Pomorska škola / I. Perković
- Crkva Boninovo / I. Prtenjak

Četvrtak 27/4/17

Autor	N. Šegvić		
Lokacija	Trogir		
Projekt	1955.		
Izvedba	1956.		
Južno Pročelje		<h2 data-bbox="1377 271 1758 311">Stambena zgrada</h2> <p data-bbox="1377 335 1904 510">Stambena zgrada na trogirskoj rivi, nasuprot kule Kamerlengo, nastala je u razdoblju najveće Šegvićeve produktivnosti, u periodu nakon Drugog svjetskog rata. Bombardiranja su najteže pogodila upravo taj, zapadni dio starog Trogira, te je 1950-ih odlučeno porušiti stambeni fond povratiti novom izgradnjom na podlozi naslijeđenog pravilnog rastera urbane matrice.</p> <p data-bbox="1377 518 1904 718">Zgrada je dovršena 1955. godine i zauzima krajnju, uglovnu poziciju na izgrađenom potezu rive prije kaštela. Postament ima rustikalnu obradu u skladu s teksturama starog dijela grada, dok su stambeni katovi apstraktnije tretirani, reducirani na čistu bijelu plohu s dva duboka horizontalna poteza zasjenjenih lođa. Time je svladan prijelaz iz lokalnog i kontekstualnog u moderno i naglašeno arhitektonično.</p> <p data-bbox="1377 726 1904 901">Stambeni prostori pravilno su ritmizirani, a izrazita horizontalnost betonskih parapeta i dubokih lođa naglašava usmjerenje poteza rive. Zabat zgrade potpuno je čista i prazna ploha, koja definira novo zapadno pročelje grada. U periodu nakon izgradnje, zgrada je bila predmetom brojnih javnih polemika na temu njene uklopljenosti u zatečeni kontekst.</p> <ul data-bbox="1377 917 1904 1045" style="list-style-type: none"> • D. Kisić / Stambena arhitektura Nevena Šegvića / Arhitektura 211, 2002. / str. 108 – 122 • A. Uchytíl / Stratificiranje projektantskog opusa arhitekta Nevena Šegvića / Prostor 11, 2003. / str. 145 – 156 • S. Šimparaga, L. Butković Mićin / Trogiru najviše prijete komodifikacija / www.zarez.hr 	
Zapadno Pročelje	 <p data-bbox="515 1292 828 1324"> 0 5 10 25m</p>		
Šegvićev Mediteran	Trogir	26	Studentski putopis Trogir 27

4

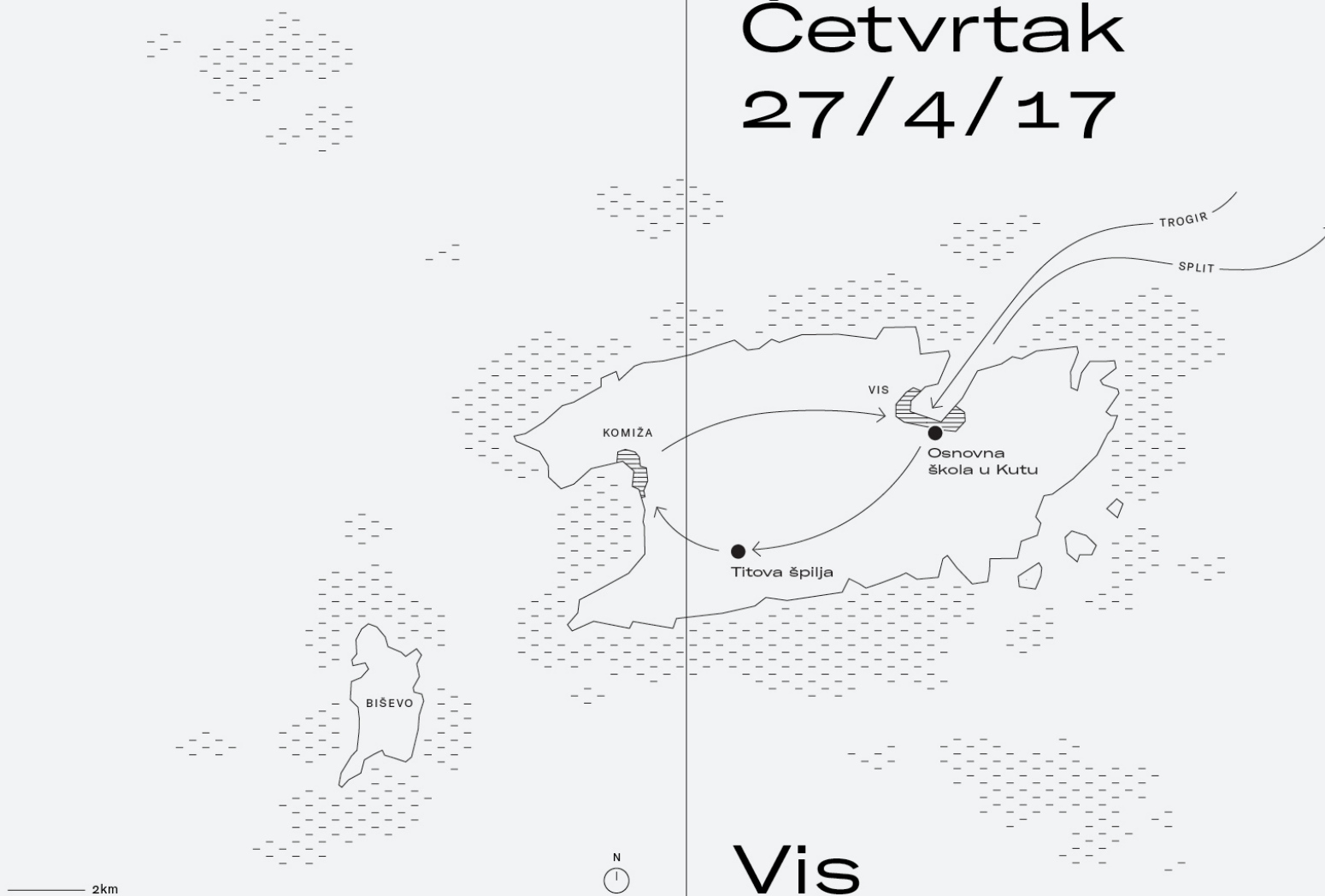

5

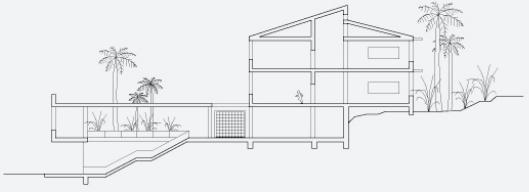
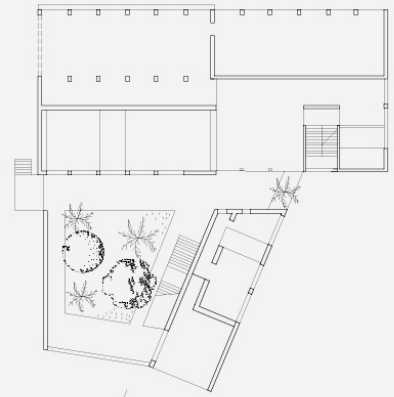
Imatrem da je zgrada uspišno interpolirana u porijeko
 gradsko tkivo, nenametljivo satranjući potez nive, ali dajući
 jasno do znanja da koristi suvremeniji arhitektonski jezik
 od srednjovjekovno-renesansnog konteksta u kojem se
 nalazi - ne nametajući se, samo nadopunjujući.

6

Četvrtak
27/4/17

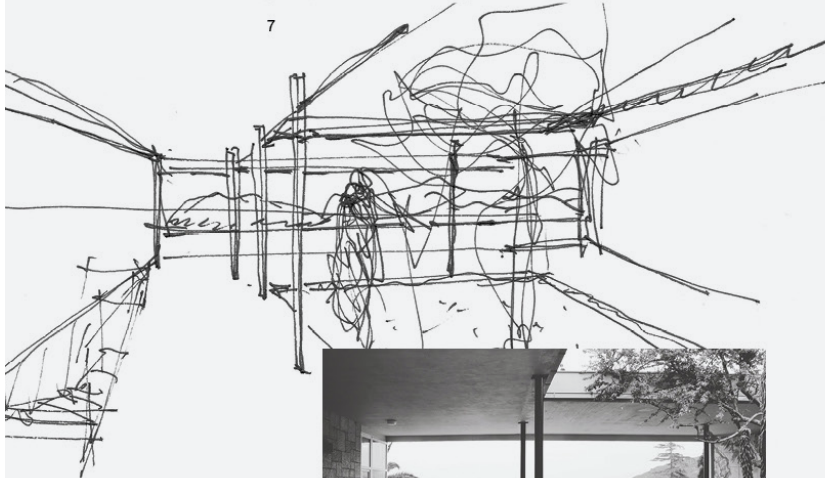

Vis

Autor	N. Šegvić, A. M. Jelinčić		
Lokacija	Kut, otok Vis		
Projekt	1963.		
Izvedba	1964.		
Presjek			<h2>Osnovna škola u Kutu</h2> <p>Obalni potez grada Visa karakterizira niz većih i manjih trgova, svojevrstnih uvlačenja javnih prostora u matricu grada, pa su se tim modelom pri projektiranju vodili i autori. Znatnim odmakom parcele škole od ruba kopna dobio se zavidan prilazni prostor, visinski izdignut nad obalnom promenadom, dajući školi dodatnu važnost.</p> <p>Na ulaznom zidu škole prostrana i dominantna spomen-ploča kretanje usmjerava do unutarnjeg dvorišta, prepoznatljivog patia koji funkcionira kao polujavni predprostor škole. Jasna asocijacija na dvorove otočkih obiteljskih kuća otkriva Šegvićev duboko ukorijenjen mediteranski duh. Nadalje, u izboru fasadnog kamena, dvostrešnog krova te otvaranjem učioničkog trakta na fantastične vizure viške uvale, Šegvić ostaje vjeran arhetipskim elementima tradicijske arhitekture.</p> <p>Uokvirena i pamtljiva modernistička forma ulaznog objekta, izbor betona kao drugog gradivnog elementa, minimalistički detalji ograda i bravarije te delikatni stupovi koji nose nadstrešnicu patia, samo su neki od, za tadašnje pojmove, nevjerojatno suvremenih elemenata vješto isprepletenih sa spomenutim prepoznatljivim detaljima lokalnog. Škola je 1966. godine nagrađena godišnjom nagradom 'Vladimir Nazor'.</p> <p>• S. Sekulić-Gvozdanović / Šegvićeva škola na Visu / www.ipu.hr • H. Auf Franić / Osnovna škola u Visu / Arhitektura 211, 2002. / str. 80–87</p>
Tlocrt	 <p>0 5 10 25m</p>		
Šegvićev Mediteran	Vis	34	Studentski putopis Vis 35

ATRU ŠKOLE NA VISU.
ZID S OTVOROM.
ŠEGVIĆ DEVIROM KAPARA LIŠPOTU
SVOJE ZEMLJE.

7

8

9

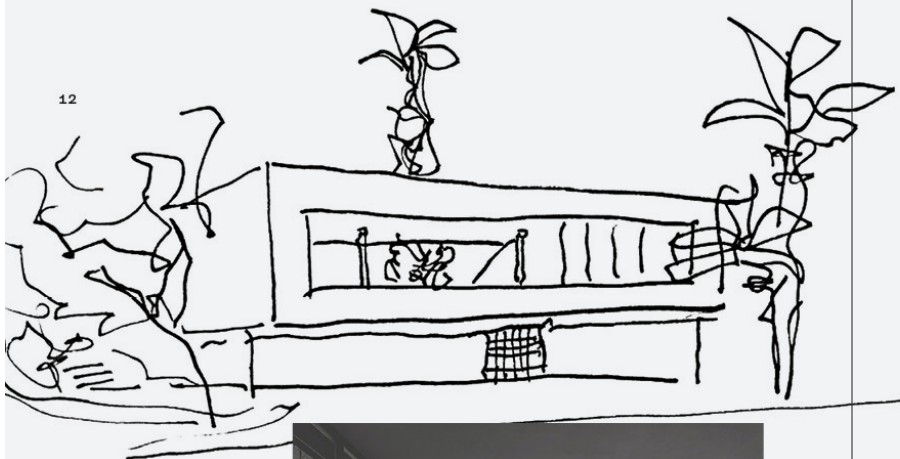

10

11

12

14

13

15

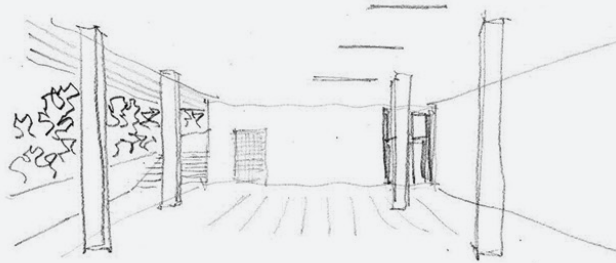

16

Škola je univerzalni sklop okvira koji kadriju zasebne elemente; more, palme, kamen i nebo. Gotovo pa je potrebno obići cijelu kuću i stvoriti sekvencu kadrova za spoznaju lokacije.

17

18

19

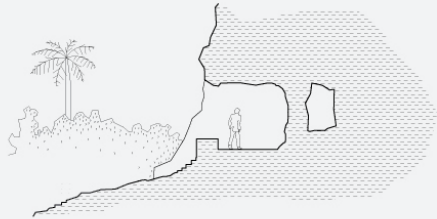
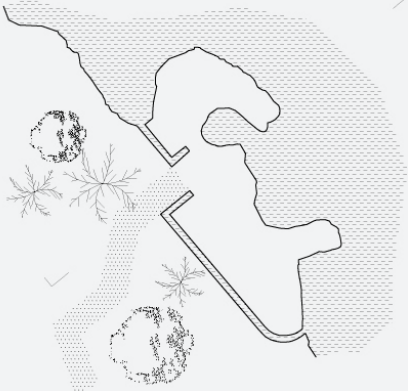
20

21

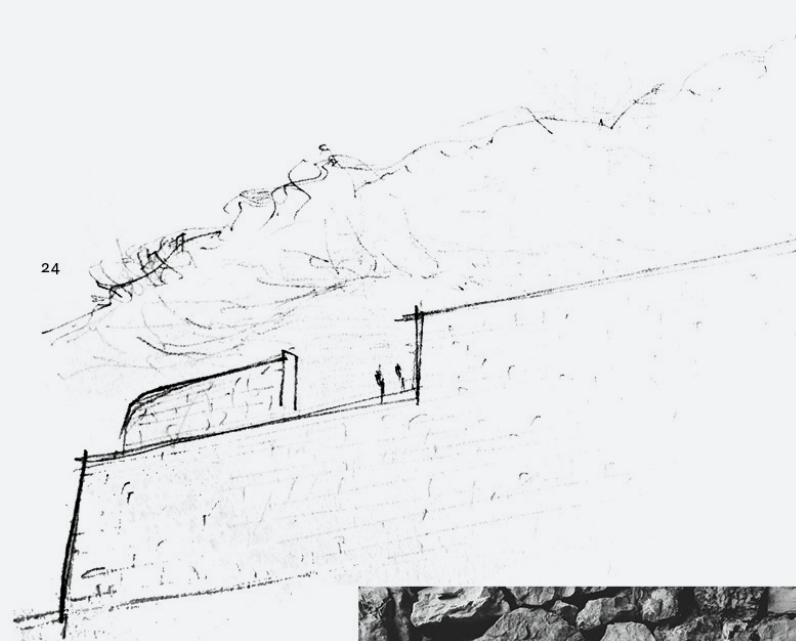
Znaju li djeca da u njihovoj
školi u Kutu svi kutovi tog
lijepog · kutovitog · dvorišta nisu pravi?

22

Autor	N. Šegvić		
Lokacija	Podšpilje, otok Vis		
Projekt	1944.		
Izvedba	(1944.); 1963.1964.		
Presjek			<h2 data-bbox="1368 277 1626 312">Titova špilja</h2> <p data-bbox="1368 338 1895 488">Titova špilja, poznata i kao Duhova špilja, nalazi se u unutrašnjosti otoka Visa, neposredno ispod najviše točke otoka – vrha Hum. U razdoblju Drugog svjetskog rata Vis je služio kao vojna baza savezničke vojske, i stoga bio Titovo prebivalište tijekom nekoliko mjeseci 1944. godine.</p> <p data-bbox="1368 491 1910 798">U istom vremenskom periodu na otoku je boravio i tada mladi Neven Šegvić, arhitekt i partizan, urednik časopisa Naš izvještaj. Prihvatio je zadatak osiguravanja sigurnog skloništa i privremenog boravka Titu i Vrhovnom štabu NOVJ-a tijekom opasnih vremena. Šegvić izvodi elementarnu arhitektonsku intervenciju služeći se prvenstveno zatečenim prirodnim oblicima – sklopu dviju spilja dodaje suhozid, kameni plato te prilazne stube i staze. U unutrašnjosti spilja predviđeni su prostori predvorja, blagovaonice, spavanja i sobe za sastanke. U stijeni spilje izdubljen je i prostor za Tigra, Titovog psa.</p> <p data-bbox="1368 801 1906 928">Dio izvora ukazuje na to da Šegvić projekt spilje nastavlja i nakon rata. Lišen obaveza obrambenog karaktera lokacije, fokusira se na projektiranje novih prilaznih staza i vanjskog prostora općenito. Početkom 50-ih godina spilja postaje memorijalni centar.</p> <p data-bbox="1368 948 1823 983">• N. Fabijanić / Titova špilja na Visu / Arhitektura 211, 2002. / str. 146 – 150</p> <p data-bbox="1368 991 1805 1010">• I. Turato / Špilja, mjesto i arhitektura / www.idisturato.com</p>
Tlocrt	 <p data-bbox="517 1300 808 1326"> 0 1 5 10m</p>		
Šegvićev Mediteran	Vis	42	Studentski putopis Vis 43

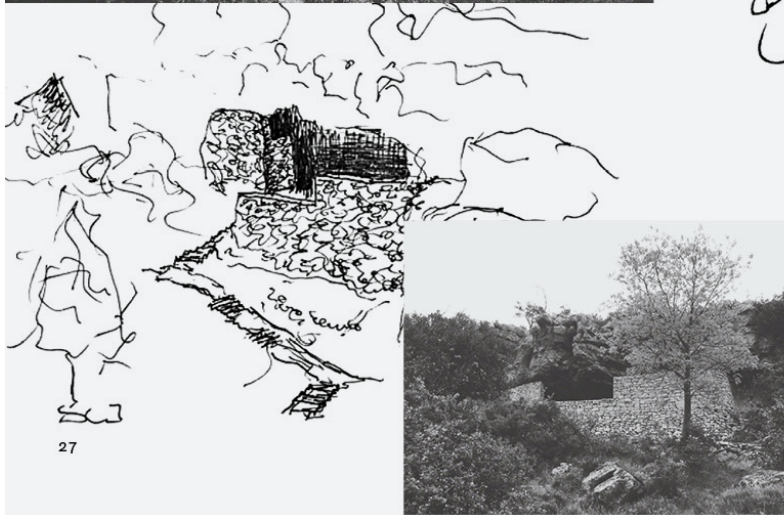
23

24

25

SUSRET PRIRODE I ČOVJEKA,
 RAZGOVOR STIJENE I KLESANCA.
 UTOČIŠTE I ZID KAO FUNDAMENTI
 ARHITEKTURE.

30

31

PROSTOR JE NEOBIČAN, SKROVIT,
NEDOKUČIV.
IPAK, NEKAKO SUMNJAM DA BI TITO
ZAISTA BORAVIO U OSUJEDNOJ SPJI.

32

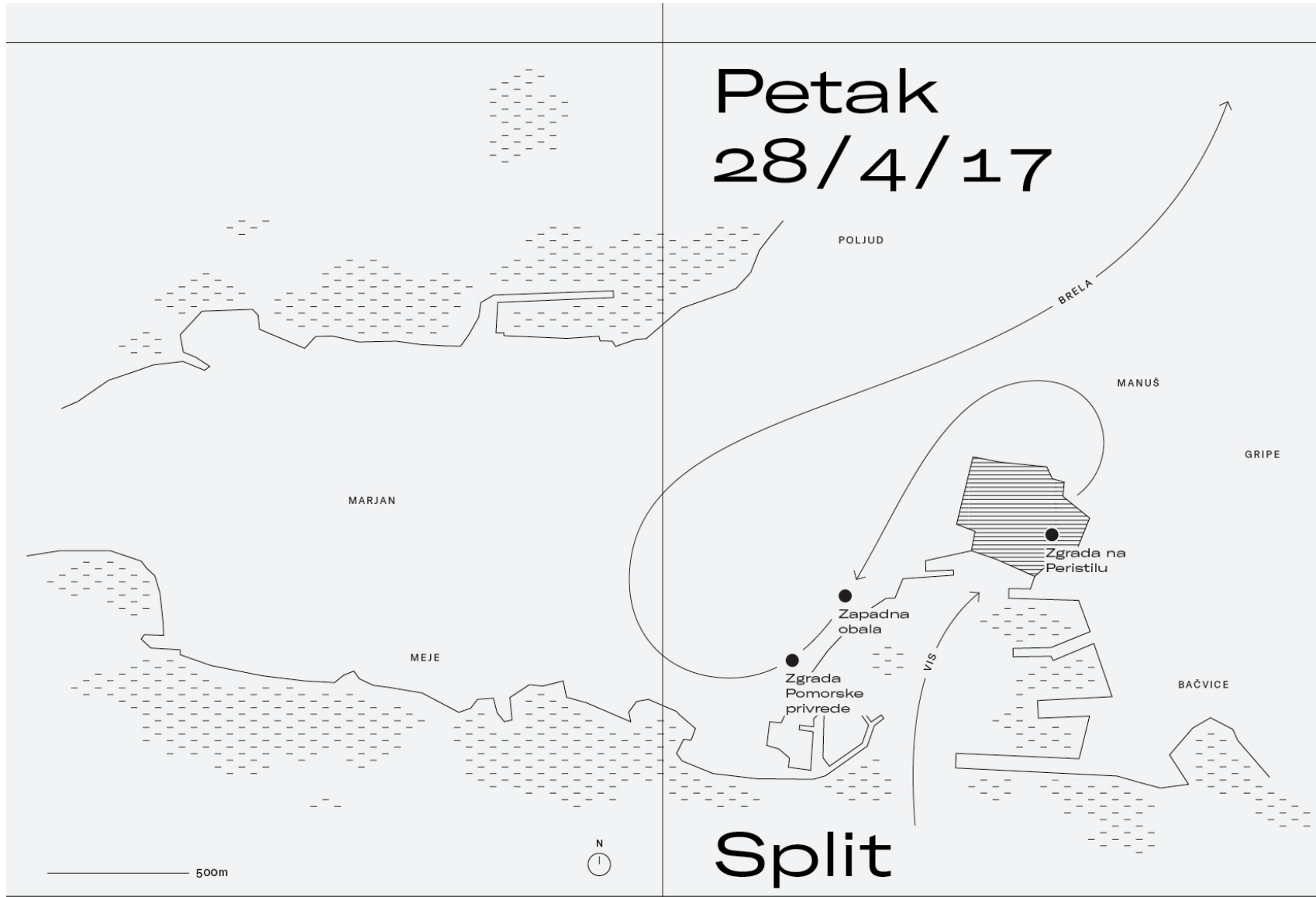

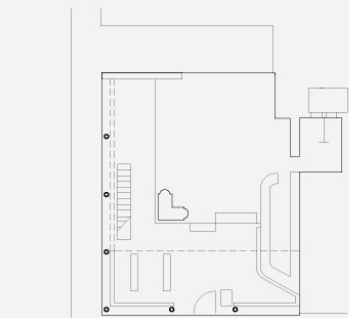
33

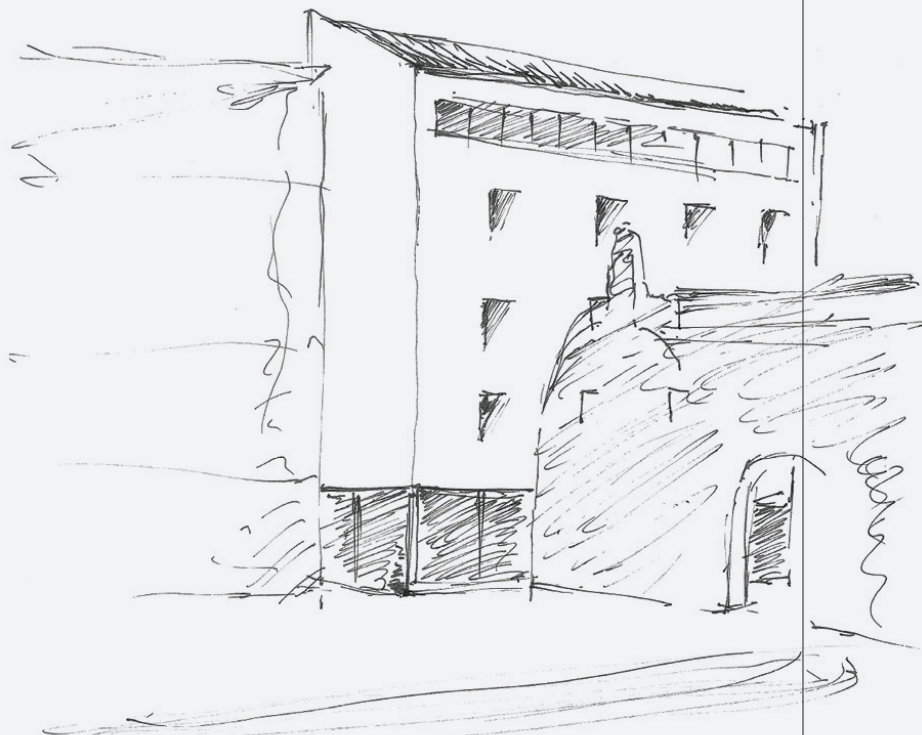

34

Petak
28/4/17

Autor	N. Šegvić				
Lokacija	Split				<h2 data-bbox="1377 276 1736 347">Poslovna zgrada na Peristilu</h2> <p data-bbox="1377 375 1904 603">Poslovna zgrada na Peristilu izgrađena je 1965. godine na križanju splitskog Carda i Decumanusa, glavnih ulica Dioklecijanove palače. Na istoj se lokaciji ranije nalazila historicistička kuća Aglič, porušena u savezničkom bombardiranju 1944. godine. Od 1950. godine nadalje, za lokaciju su provedena arheološka istraživanja, studije i arhitektonski natječaj, a svoj je prijedlog rješenja ranije ponudio i splitski arhitekt Fabijan Kaliterna.</p> <p data-bbox="1377 608 1904 756">Nit vodilja projektnoga zadatka bila je prezentacija antičkih arheoloških nalaza zatečenih na parceli – ugaoni pilon trijema, baze stupova, zid i pločnik. Šegvić ih uspješno integrira u interijer i ostavlja vidljivim izvana zahvaljujući transparentnom ostakljenju prizemlja, izvorno kavane i slastičarnice.</p> <p data-bbox="1377 761 1904 909">Osim prezentacije arheoloških nalaza u prizemlju, iznimna vrijednost građevine je i jedinstvena vizura na Peristil na posljednjoj etaži, izvorno neopterećenoj pregradnim zidovima. Čitavom širinom južnog pročelja proteže se ostakljena traka prozora koja nenametljivo kadrira povijesnu sliku splitske palače.</p> <p data-bbox="1377 914 1904 1091">Neutralnost oblikovanja ove kuće, iako dosljedna autorovom arhitektonskom izričaju temeljenom na načelima internacionalne moderne, svjedoči o promišljenom pristupu baštini i poštivanju posebnosti mjesta gradnje. Za to je dijelom sigurno zaslužna i kvalitetna suradnja projektanta s povjesničarom umjetnosti i konzervatorom Cvitom Fiskovićem.</p> <p data-bbox="1377 1112 1904 1177">• V. Grimmer / Kuća na Peristilu / Arhitektura 211, 2002. / str. 74–80 • A. Uchytíl / Stratificiranje projektantskog opusa arhitekta Nevena Šegvića / Prostor 11, 2003. / str. 145–156</p>
Projekt	1962.				
Izvedba	1965.				
Južno pročelje					
Tloort	 <p data-bbox="515 1292 1052 1324"> 0 1 5 10 15m</p>				
Šegvićev Mediteran	Split		52	Studentski putopis	Split 53

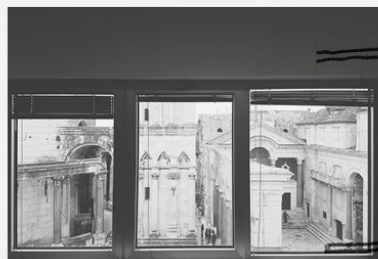
35

36

Arhitektura antike, tradicionalna arhitektura
i savremena arhitektura moderne funkcionalnih
ne dominirajući jedna nad drugom.
Vizura iz svakog gledišta, usmerena prema
promatrajuć zgradi, doima se skladno.

37

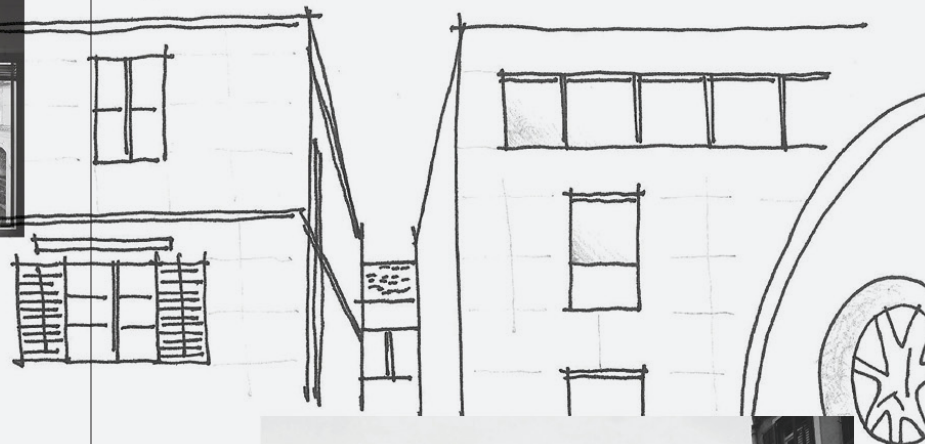

39

38

DA NISAM RANIJE NAVELA DA JE OKOSNICA ŠEGVIĆEVOG PROJEKTA BILA PREZENTACIJA ARHEOLOŠKIH NALAZA U PRIZEMLJU, VJEROJATNO BIH POMISLILA DA JE OVAJ OBJEKT IZGRAĐEN ZA POTREBE SPLITSKE BANKE I NJENIH SILNIH UREDA I BANKONATA.

41

40

42

43

Šegvićev Mediteran Split

58

44

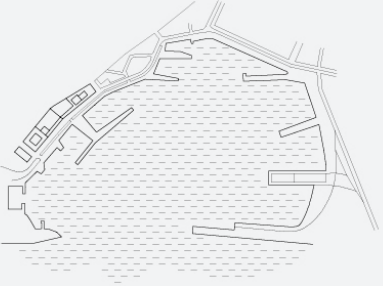
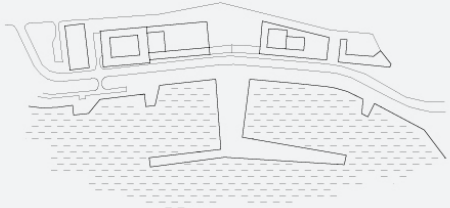
Studentski putopis

45

Split

59

Autor	N. Šegvić, F. Barišić, S. Baldasar, B. Kalajdžić, B. Kalogjera, P. Mudnić, L. Perković, B. Pervan				
Lokacija	Split				
Projekt	1951.				
Izvedba	1959. – 1960.				
Šira situacija	 <p data-bbox="519 874 1057 906"> 0 100 500 1000m</p>				<h2 data-bbox="1375 277 1697 309">Zapadna obala</h2> <p data-bbox="1375 341 1908 389">Projekt Zapadne obale izrađen je temeljem natječajnog rješenja Urbanističkog biroa Split.</p> <p data-bbox="1375 392 1908 542">Osnovna je zamisao tog rješenja u jedinstvenom oblikovanju zapadnog dijela obale kao jedne cjeline, analogno jedinstvenoj cjelini starog grada s pročeljem Dioklecijanove palače. Uz to, bilo je potrebno ostvariti ravnotežu u slici obale i njene pozadine, vodeći računa o vrijednoj vizuri na Marjan.</p> <p data-bbox="1375 545 1908 801">Cjelina obalnog poteza kompozicijski je ostvarena primarno pomoću dugog i niskog horizontalnog objekta postavljenog između postojeće granične izgradnje – Komande mornarice i stambenog bloka formiranog u sastavu kuće 'Čorak'. Nad spomenutom horizontalom kao osnovicom podignuta su dva zasebna kubusa, oba odvojena od postolja prozračnom međetažom: jedan je niski, izduženi horizontalni poslovni objekt, a drugi je visoki, četvrtasti deseterokatni hotel kao dominantni vertikalni akcent u prostoru.</p> <p data-bbox="1375 804 1908 979">Niski, horizontalni objekt odredio je u oblikovnim smislu i dvije glavne postojeće uzdužne prometnice, jednu promenadnog karaktera na obali uz more i drugu servisog karaktera iza obalnog bloka, na visini njegove krovne terase. Korištenjem krovnih terasa dobivene su vizure na more i ulicu koja prolazi s gornje strane objekta.</p> <p data-bbox="1375 983 1908 1085">Poprečne pješačke komunikacije ostvaruju se prostranim stubišnim prilazima planiranim na trgovima sjeverno i južno od hotelskog objekta i obodnim kolnim prilazima.</p> <ul data-bbox="1375 1101 1908 1212" style="list-style-type: none"> • D. Tušek / Zapadna obala / Arhitektura 211, 2002. / str. 58–70 • B. Nadilo / Izgradnja zapadne obale u Splitu: uspješno rješavanje gradskog problema / Građevinar 65, 2013. / str. 773–775 • A. Uchytíl / Stratificiranje projektantskog opusa arhitekta Nevena Šegvića / Prostor 11, 2003. / str. 145–156
Uža situacija	 <p data-bbox="519 1299 1057 1331"> 0 100 200 500m</p>				
Šegvićev Mediteran	Split	60	Studentski putopis	Split	61

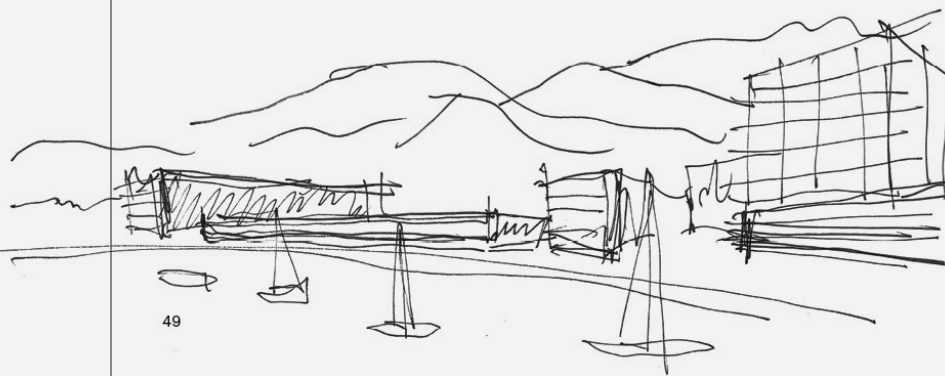
Zanima me samo – je li ⁴⁶
hotel na zapadnoj obali
najdivnija kuća u Splitu?

47

48

49

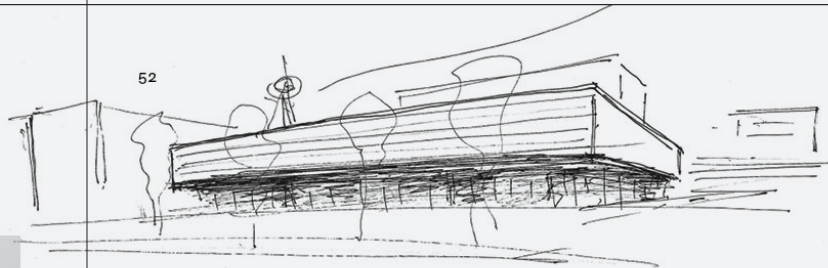
50

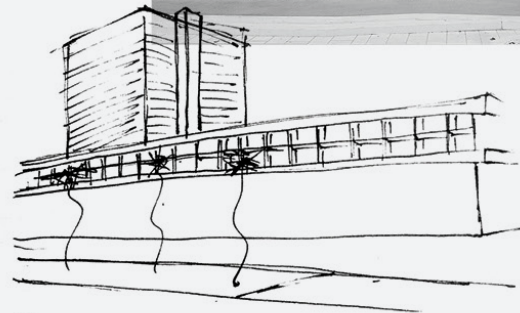
GRAĐ SE ŠIRI
 NOVO VRSNJE, NOVA BAHTEKJURTA.
 GDE NAM JE DANAS TRAVNA SMJELOST?
 NISAM U STANJU NI ODRETI
 ONO ŠTO SMO NASLEDILI.

51

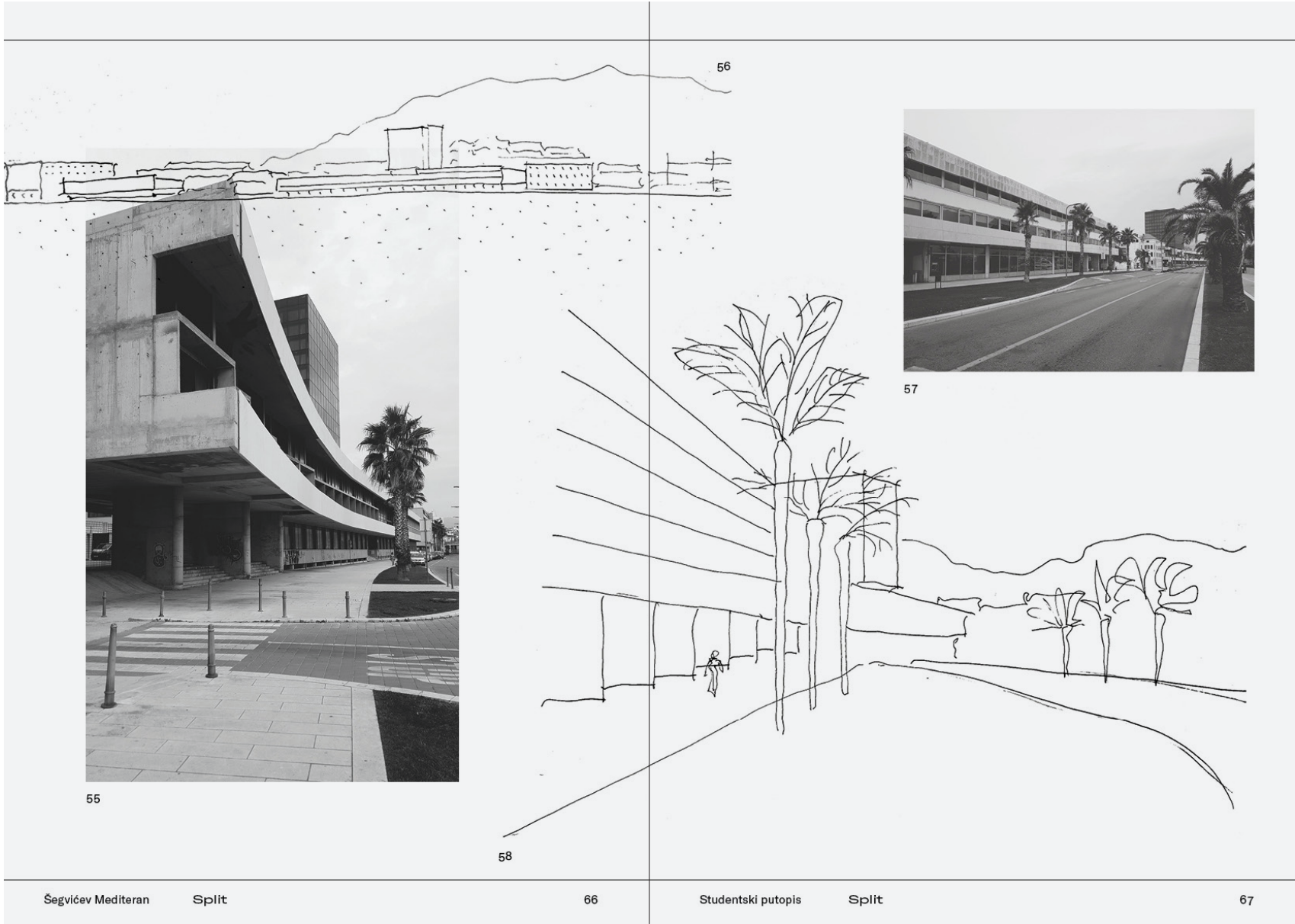
52

53

54

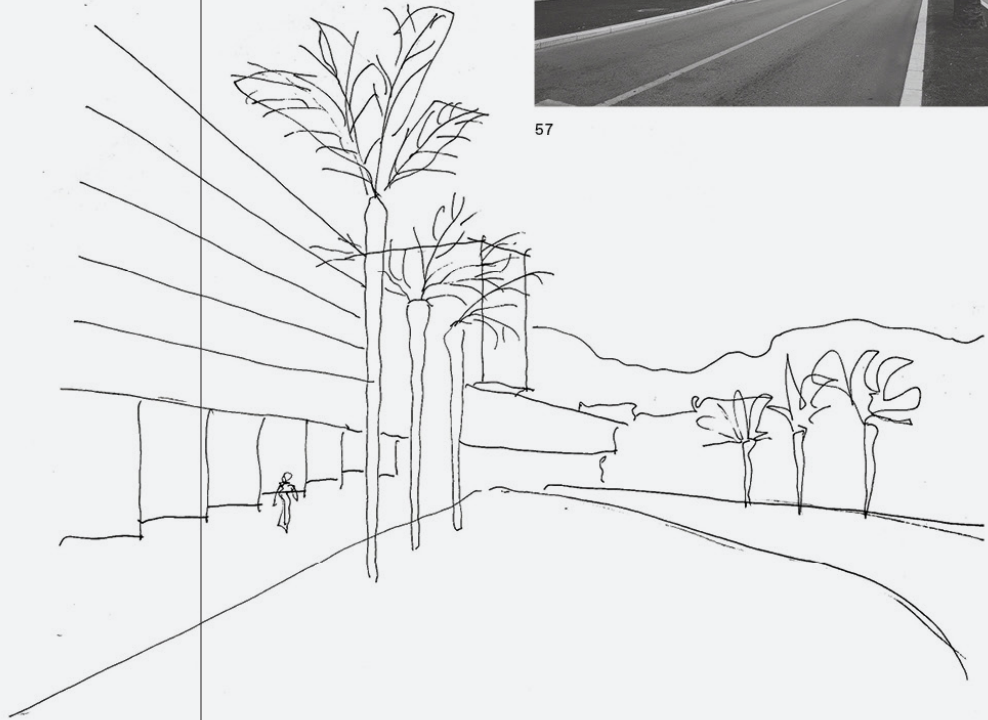
56

57

55

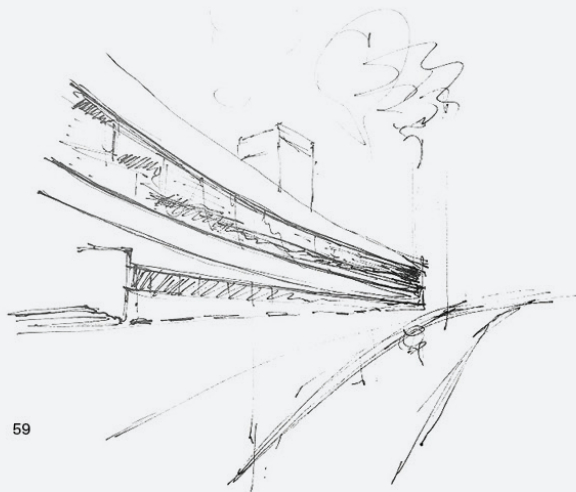
58

Šegvićev Mediteran Split

66

Studentski putopis Split

67

59

60

Šegvićev Mediteran Split

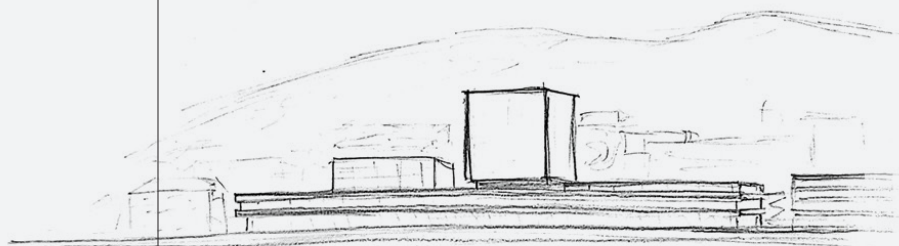
68

61

JASNO JE DA JE ZAPADNA SPLITSKA OBALA VISOKOVRIJEDAN
 PROSTOR TE DA ZAHVATOM I URBANISTIČKIM
 REĐIVANJEM TREBA POSTIĆI URAVNOTEŽENOST POSTOJEĆIH
 I PLANIRANIH STRUKTURA U NEPOSREDNOM I ŠIREM
 KONTEKSTU.
 ZANIMLJIVO ĆE BITI VIDIJETI KAKO ĆE VLASTI SPLITA
 TO PROVESTI DO KRAJA.

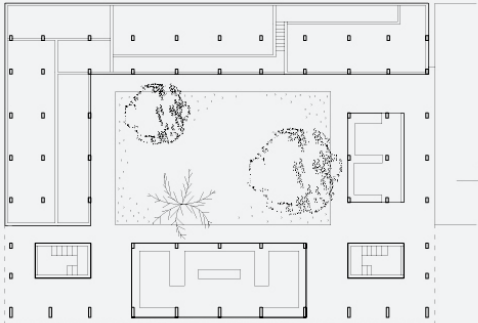
62

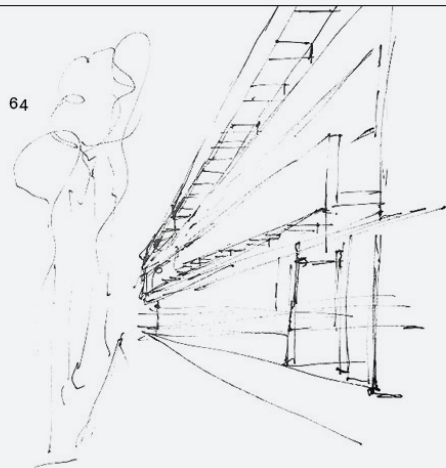

63

Studentski putopis Split

69

Autor	N. Šegvić		
Lokacija	Split		
Projekt	1959.		
Izvedba	1963.		
Presjek			<h2>Zgrada Pomorske privrede</h2> <p>Poslovna zgrada Pomorske privrede – današnji područni ured Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – koncipirana je kao segment urbanističkog rješenja poteza Zapadne obale, projekta koji je Šegvić s grupom autora započeo pedesetih godina.</p> <p>Zgrada je pravilnog pravokutnog tlocrta s prostornim unutarnjim dvorištem ispunjenim mediteranskom vegetacijom. Glavno, obalno pročelje dugačko je 70 m s visinom od dva kata nad prizemnim trijemom, danas sastavnim dijelom kontinuirane pješačke šetnice u obalu. Unutarnja je dispozicija riješena funkcionalistički jednostavno i fleksibilno. Uredski prostori oblikovani su kao dvotrakt, s pogledima prema obali ili prema unutarnjem dvorištu.</p> <p>Jedan od glavnih izazova pri projektiranju bila je potreba projektiranja zgrade kao dijela veće strukture, odnosno šireg urbanističkog koncepta, a ne kao neovisnog arhitektonskog djela. Ostvarenje je 1964. godine nagrađeno godišnjom nagradom ‘Viktor Kovačić’.</p> <ul style="list-style-type: none"> • B. Nadić / Izgradnja zapadne obale u Splitu: uspješno rješavanje gradskog problema / <i>Građevinar</i> 65, 2013. / str. 773–775 • T. Marasović / <i>Urbs: 25 godina urbanističkog zavoda Dalmacije 1947.–1972.</i> / Split – Urbanistički biro, 1973. • D. Tušek / <i>Zapadna obala</i> / <i>Arhitektura</i> 211, 2002. / str. 58–70
Tlocrt	 <p>0 5 10 50m</p>		
Šegvićev Mediteran	Split	70	Studentski putopis Split 71

64

65

*ARHITEKTURA TOLIKO JEDNOSTAVNA,
A TOLIKO MOENA.*

66

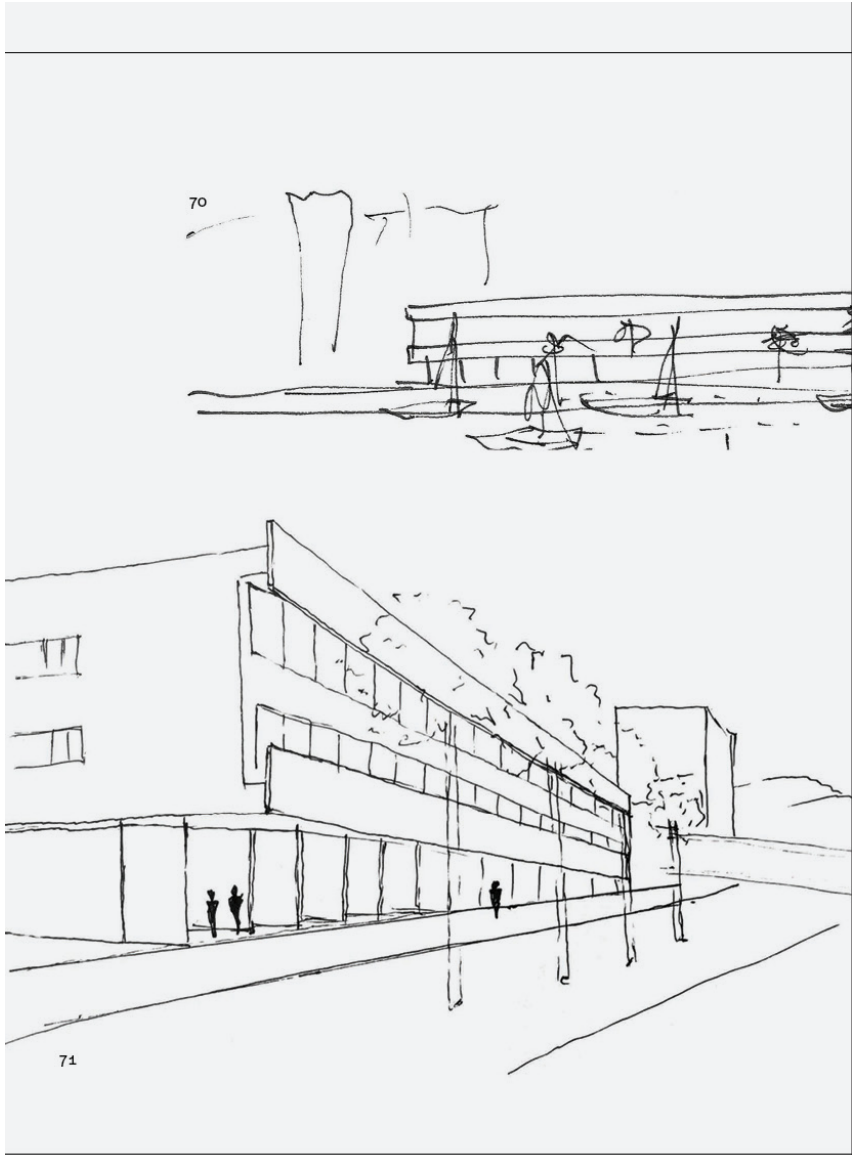
67

68

69

Šegvićev Mediteran Split

74

Sve što se panti,
panti se pogledom prema
gore - kroz konzolna sjenila.

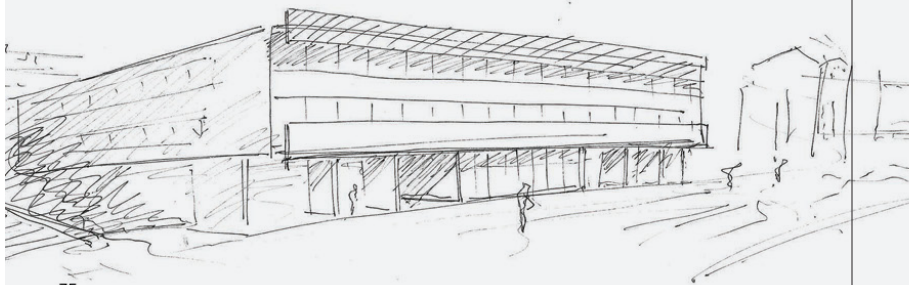
73

Studentski putopis Split

75

74

75

Šegvićev Mediteran Split

76

76

77

Studentski putopis Split

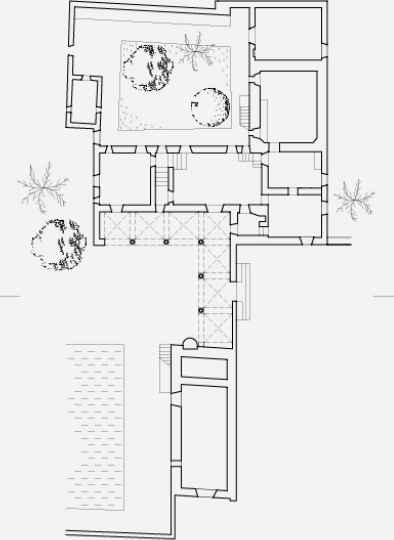
77

Subota
29/4/17

NAPOMENA
Zgrada Hotela
Excelsior zbog svog
sadašnjeg stanja
nije bila predmetom
obilaska, ali u
kontekstu Šegvićevih
mediteranskih
realizacija
neizbježno ju je
barem faktografski
registrirati.

Dubrovnik

Autor	N. Šegvić		
Lokacija	Lapad, Dubrovnik		
Projekt	1949.		
Izvedba	1953.		
Presjek			<h2 data-bbox="1377 276 1624 347">Ljetnikovac Sorkočević</h2> <p data-bbox="1377 375 1904 478">Ljetnikovac Petra Sorkočevića je gotičko – renesansni ljetnikovac na dubrovačkom predjelu Lapadu, s pogledom na gruški zaljev. Izgrađen je 1521. godine i najbolje je očuvan od pet ljetnikovaca u vlasništvu obitelji.</p> <p data-bbox="1377 478 1904 606">Riječ je o jednokatnici s tipično dubrovačkim tlocrtom u kojem središnji salon okružuju četiri sobe. Zgrada je podignuta na drvenom temelju, okružena vrtom i ograđena zidom. U vrtu je i ribnjak s morskom vodom, te orsan, pristanište za čamce.</p> <p data-bbox="1377 606 1904 782">Gornja etaža pročelja rastvorena je kasnogotičkim monoforama i triforama, jednom u salonu čeonog, a drugom u lođi bočnog krila. Naspram drugih dubrovačkih primjera upravo je ta prostrana i sjenovita bočna lođa posebnost ljetnikovca Sorkočević. Opremljena je kamenim pilom za vodu i oslikana velikim freskama iz rimske povijesti.</p> <p data-bbox="1377 782 1904 965">Sloboda arhitektonskog koncepta ljetnikovca Sorkočević uspješno je sačuvana između ostalog zahvaljujući i restituciji Nevena Šegvića. Sklad, jedinstvo, ritam izgrađenog i prirodnog – dopunjenog klesarskim inventarom – ostavlja dojam posebne estetske zao-kruženosti elementa koji je specifičan u svijetu i koji dopunjuje dubrovački duh – van njegovih zidina.</p> <ul data-bbox="1377 981 1904 1093" style="list-style-type: none"> • A. Uchytíl / Dubrovačke pouke arhitekta Nevena Šegvića / Udruženje hrvatskih arhitekata, 2007. / str. 28 – 41 • M. Pelc / Hrvatska umjetnost: Povijest i spomenici / Institut za povijest umjetnosti, Zagreb, 2010. / str. 206 • D. Siftar / Dubrovnik – Palače i Ljetnikovci / www.scribd.com
Tlocrt	 <p data-bbox="515 1300 784 1332"> 0 5 10 25m</p> <p data-bbox="1019 1292 1064 1332">⊙</p>		
Šegvićev Mediteran	Dubrovnik	80	Studentski putopis Dubrovnik 81

78

79

80

Šegvićev Mediteran

Dubrovnik

82

81

Da je ljetnikovac još u funkciji ljetnikovca + dosta bih rado tu na ljetnikovanje.

82

83

Studentski putopis

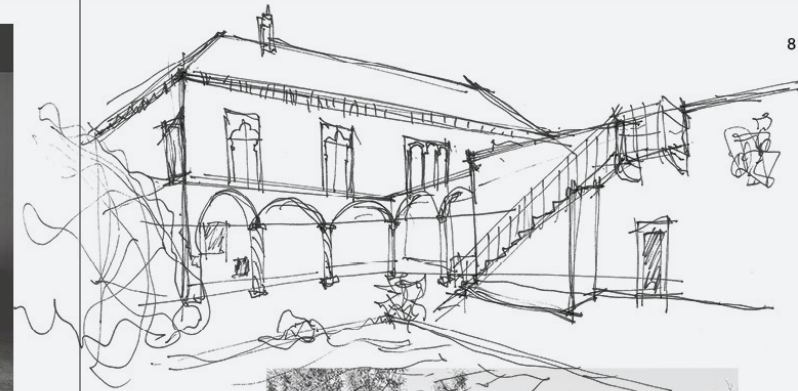
Dubrovnik

83

84

85

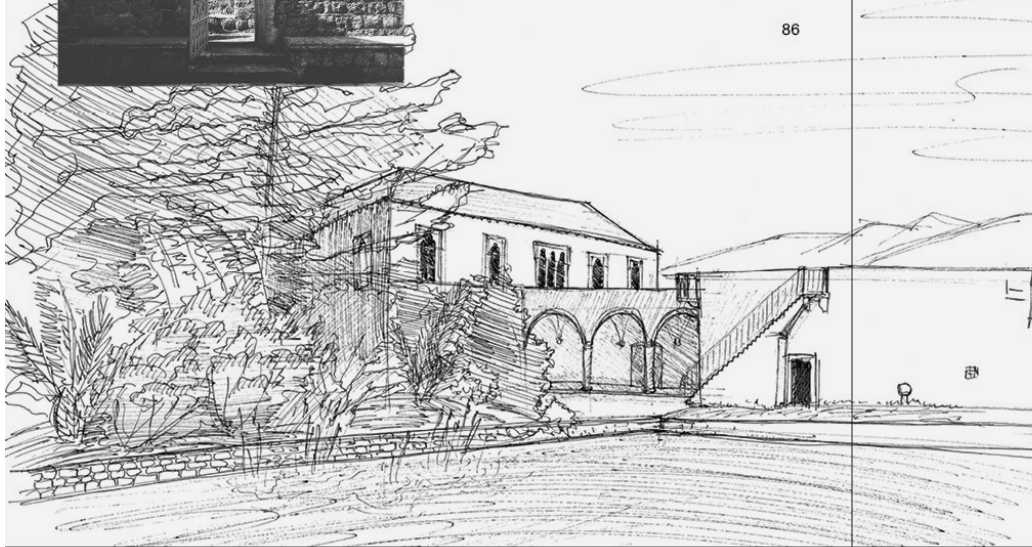

87

86

88

Šegvićev Mediteran

Dubrovnik

84

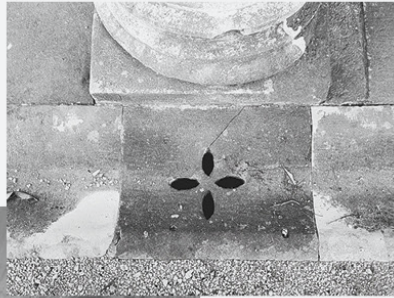
Studentski putopis

Dubrovnik

85

90

89

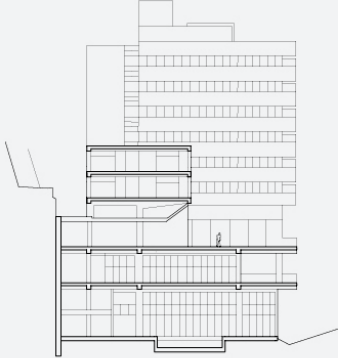
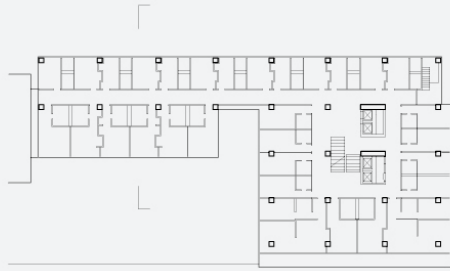
91

92

"Quattro stanze un salon,
è la casa d'ou Schiarou,
reli di Mleçau."

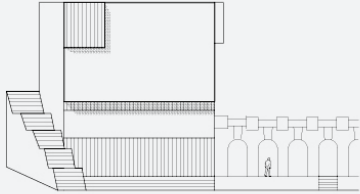
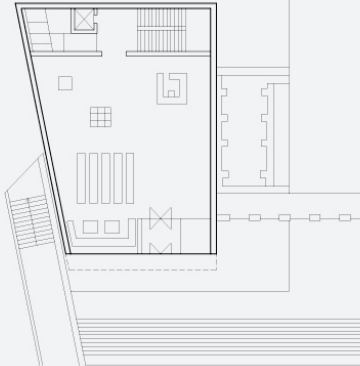

93

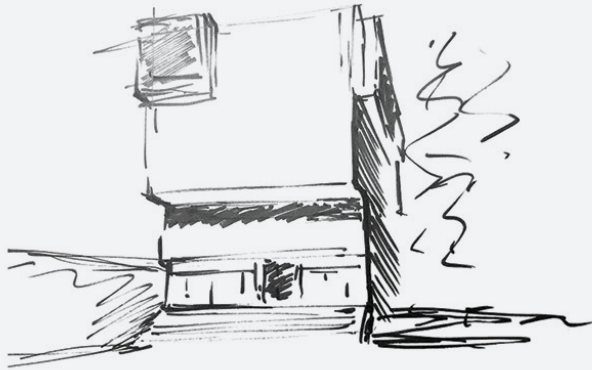
Autor	N. Šegvić, A. M. Jelinčić		
Lokacija	Ploče, Dubrovnik		
Projekt	1958.		
Izvedba	1965.		
Presjek			<h2 data-bbox="1377 279 1691 311">Hotel Excelsior</h2> <p data-bbox="1377 343 1892 486">Projekt modernizacije i nadogradnje dubrovačkog hotela Excelsior na Pločama Nevenu Šegviću povjeren je pedesetih godina 20. stoljeća. Postojeći je hotel bio arhitektonski relativno nezanimljiva dvokatnica iz 1913., s dogradnjom dodatnog kata prema projektu Zdenka Stržića iz 1939. godine.</p> <p data-bbox="1377 494 1892 694">Novi dio Excelsiora Šegvić je isprva zamislio kao snažnu vertikalu, suvremeni pandan gradskim zvonicama, s jednom potpuno ostakljenom etažom u razini Puta Frana Supila i neprekinutim pogledom prema moru i Lokrumu. Međutim, gradnja je 1959. godine započeta prema modificiranom projektu u kojem su novi prostorni akcenti ublaženi i zamijenjeni manje radikalnim rješenjem.</p> <p data-bbox="1377 702 1892 853">Nad postojećim kupalištem i arkadama rastvorenim zidom sagrađena je dvokatna horizontalna osnova, te nad njom šesterokatna prizma, povezana sa starom zgradom uvučenim dvokatnim traktom. Kamen i staklo novog pročelja predstavljali su novinu u lokalnoj praksi, namjerno odskačući od stare građevine.</p> <p data-bbox="1377 861 1892 1013">Kasnija sudbina ovog Šegvićevog ostvarenja obilježena je brojnim problematičnim preinakama, koje kulminiraju rušenjem recepcije na Putu Frana Supila i potpunom devastacijom interijera. Zbog spomenutih intervencija kompleks zapravo više nije moguće prepoznati kao Šegvićevo djelo.</p> <p data-bbox="1377 1029 1892 1093">• G. Vuković / Hotel Excelsior / Arhitektura 211, 2002. / str. 134–139 • A. Uchytil / Dubrovačke pouke arhitekta Nevena Šegvića / Udruženje hrvatskih arhitekata, 2007.</p>
Tlocrt	 <p data-bbox="515 1300 1052 1332"> 0 5 10 20 50m</p>		
Šegvićev Mediteran	Dubrovnik	88	Studentski putopis Dubrovnik 89

Gostujući prilog

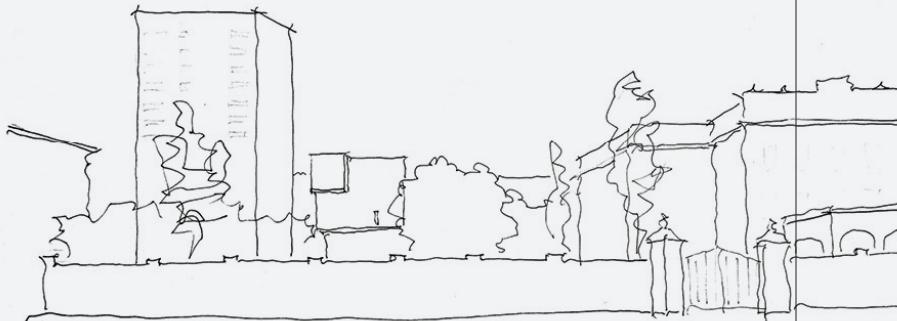
NAPOMENA
Zgrada Muzeja
revolucije je terenski
obiđena u sklopu
prethodnog kolegija
'Hrvatski prostor i
arhitektura – Istra'
pod vodstvom v.pred.
mr.sc. Alana Brauna.

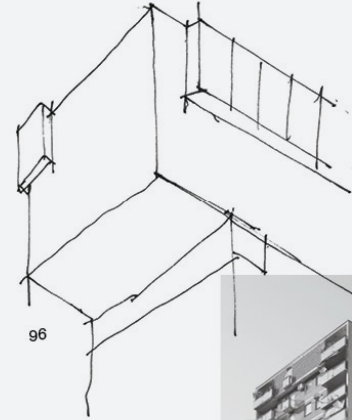
Autor	N. Šegvić		<h2 data-bbox="1379 277 1720 312">Muzej revolucije</h2> <p data-bbox="1379 339 1910 437">Muzej narodne revolucije u Rijeci, posljednja realizacija Nevena Šegvića, gradi se od 1973. do 1976. godine, te osvaja nagradu 'Borba' za najbolje arhitektonsko ostvarenje u Hrvatskoj 1977. godine.</p> <p data-bbox="1379 442 1895 643">Šegvić u Rijeci svojom intervencijom ponovno ulazi u osjetljivo gradsko tkivo – muzej se gradi na poziciji nekadašnje gospodarske građevine u dvorištu Guvernerske palače, važnog historicističkog gradskog kompleksa. U kontaktnoj zoni prepoznato je preklapanje različitih arhitektonskih stilova – historicizma, secesije, moderne – čiju ravnotežu autor svojom odmjerenom realizacijom pokušava očuvati i nadopuniti.</p> <p data-bbox="1379 647 1899 823">Stereotomski pristup oblikovanju, u autorovom suzdržanom izrazu, komunicira jasne geometrijske forme – kubus, linije i plohe, bez dekoracija ili snažnih izražajnih elemenata. Prostor prizemlja projektiran je kao fleksibilan prostor predviđen za povremene izložbe, projekcije, predavanja i ostale dopunske sadržaje muzeja.</p> <p data-bbox="1379 828 1910 1029">Kroz prostor stalnog muzejskog postava prve, druge i treće etaže uspostavljena je vizualna komunikacija kroz dislocirani atrijski otvor. Nažalost, zbog nedostatka izložbenog i skladišnog prostora Muzeja grada Rijeke koji se danas nalazi u zgradi, sklad interijera narušen je zatvaranjem otvora stropnim pločama. Ovakva intervencija narušava izvornu autorovu zamisao i kontinuitet izložbenog prostora.</p> <ul data-bbox="1379 1050 1883 1158" style="list-style-type: none"> • H. Auf Franić / O Muzeju narodne revolucije u Rijeci / Arhitektura 211, 2002. / str. 96 – 101 • A. Uchytíl / Stratificiranje projektantskog opusa arhitekta Nevena Šegvića / Prostor 11, 2003. / str. 145 – 156 • Povijest osnivanja muzeja grada Rijeke / www.muzej-rijeka.hr
Lokacija	Rijeka		
Projekt	1972.		
Izvedba	1976.		
Jugozapadno pročelje			
Tlocrt	 <p data-bbox="517 1299 1055 1326"> 0 5 10 25m </p>		
Šegvićev Mediteran	Rijeka	92	Studentski putopis Rijeka

94

95

96

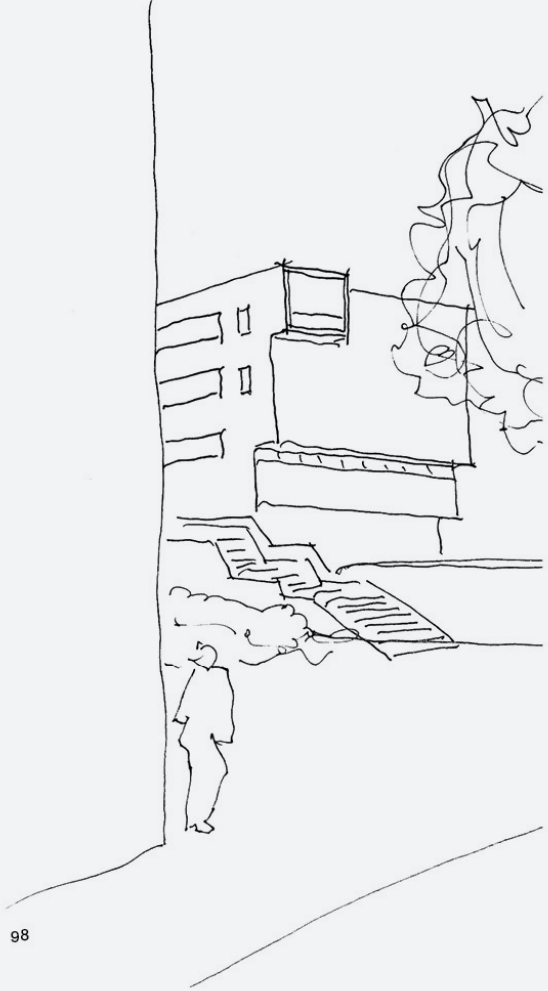
97

Šegvićev Mediteran Rijeka

94

Studentski putopis Rijeka

95

Šegvićev Mediteran Rijeka

99

100

Studentski putopis Rijeka

Popis grafičkih priloga

1 Jana Horvat	26 Jana Horvat
2 Tin Jakopec	27 Nenad Špoljarić
3 Sara Blekić	28 Dora Rubin
4 Iva Erić	29 Jana Horvat
5 Hana Dašić	30 Mark Mišćević
6 Matej Antolković	31 Marin Ševo
7 Mark Mišćević	32 Nika Šarić
8 Tin Jakopec	33 Dora Rubin
9 Lucija Požar	34 Margareta Šikuten
10 Iva Erić	35 Iva Erić
11 Valentina Ožbolt	36 Iva Erić
12 Jana Horvat	37 Luka Hranilović
13 Lucija Požar	38 Iva Erić
14 Iva Erić	39 Iva Erić
15 Lucija Požar	40 Jana Horvat
16 Petra Nekić	41 Lana Dunda
17 Sara Blekić	42 Luka Hranilović
18 Marcela Ostroški	43 Karlo Firšt
19 Hana Dašić	44 Luka Hranilović
20 Vana Pavlić	45 Jana Horvat
21 Jana Horvat	46 Ria Tursan
22 Ria Tursan	47 Iva Erić
23 Dora Rubin	48 Dora Ivančan
24 Dora Rubin	49 Tin Jakopec
25 Nika Šarić	50 Iva Erić

51 Mark Mišćević	76 Ivana Lazar
52 Roman Krajcarz	77 Iva Erić
53 Hana Dašić	78 Luka Vučković
54 Jan Jambrešić	79 Matija Vinković
55 Hana Dašić	80 Tina Toplak
56 Hana Dašić	81 Luka Vučković
57 Iva Erić	82 Ria Tursan
58 Jana Horvat	83 Dora Ivančan
59 Iva Erić	84 Ria Tursan
60 Iva Erić	85 Hana Dašić
61 Hana Dašić	86 Ivana Trčak
62 Jan Jambrešić	87 Tin Jakopec
63 Marko Ivančić	88 Tina Toplak
64 Iva Erić	89 Tina Toplak
65 Lucija Merdžan	90 Hana Dašić
66 Mark Mišćević	91 Jana Horvat
67 Lucija Lukić	92 Ivana Trčak
68 Lucia Kalogjera	93 Hana Dašić
69 Hana Dašić	94 Iva Erić
70 Tin Jakopec	95 Jana Horvat
71 Lea Majzec	96 Tin Jakopec
72 Ivana Lazar	97 Hana Dašić
73 Ria Tursan	98 Jana Horvat
74 Hana Dašić	99 Jana Horvat
75 Roman Krajcarz	100 Hana Dašić

Zahvale

Prvo, zahvaljujemo čitavom vodstvu naše terenske nastave u sklopu kolegija 'Hrvatski prostor i arhitektura – Dalmacija', gdje su uz prof.dr.sc. Andreja Uchytila i izv.prof.art. Tina Svena Franića u mediteranskim pripremama, razgovorima, šetnjama i predavanjima sudjelovale – i s burom se uspješno nadglasavale – doc.dr.sc. Marina Šimunić Buršić i znanstvene novakinje dr.sc. Melita Čavlović i Mojca Smode Cvitanović.

U produkcijskoj fazi zahvalu dugujemo recenzentima – izv.prof.art. Siniši Justiću i izv.prof.dr.sc. Miji Roth Čerini – za sve savjete, korisne prijedloge i konstruktivnu kritiku; dizajnerici knjige Dori Kasun – za izuzetno strpljenje i trud, te pred. Tajani Jaklenec za pomoć i podršku u svim koracima pripreme publikacije.

A na kraju – što bi studentski putopis bio bez studenata? U to ime, zahvaljujemo svim kolegicama i kolegama koji su svojim skicama, fotografijama i razmišljanjima s terena omogućili izradu ove knjižice, i dali nam priliku da Mediteranom svi putujemo još malo dulje, u tiskanom izdanju.

Uredništvo

Studentski putopis

(d) Popis literature

Uchytíl, A. (2003.), *Stratificiranje projektantskog opusa arhitekta Nevena Šegvića*, "Prostor", 11(2/26): 145-155, Zagreb

Kisić, D. (2002.), *Stambena arhitektura Nevena Šegvića*, "Arhitektura", 212: 108-122, Zagreb

Fabijanić, N. (2017.), *Omnibus Neven Šegvić 1917.-2017.*, Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet, Zagreb

Auf Franić, H. (2002.), *Osnovna škola u Visu*, "Arhitektura", 212: 80-87, Zagreb

Fabijanić, N. (2002.), *Titova špilja na Visu*, "Arhitektura", 212: 146-150, Zagreb

Grimmer, V. (2002.), *Kuća na peristilu*, "Arhitektura", 212: 74-80, Zagreb

Nadilo, B. (2013.), *Izgradnja zapadne obale u Splitu: uspješno rješavanje gradskog problema*, "Građevinar", 65: 773-775, Zagreb

Tušek, D. (2002.), *Zapadna obala*, "Arhitektura", 212: 58-70, Zagreb

Vuković, G. (2002.), *Hotel Excelsior*, "Arhitektura", 212: 134-139, Zagreb

Uchytíl, A. (2007.), *Dubrovačke pouke arhitekta Nevena Šegvića*, "Udruženje hrvatskih arhitekata", 28-41, Zagreb

Uchytíl, A. (2004.), *Teorijski opus arhitekta Nevena Šegvića*, "Prostor", 12(2/28): 155-165, Zagreb

Pelc, M. (2010.), *Hrvatska umjetnost: Povijest i spomenici*, Školska knjiga, Institut za povijest umjetnosti, Zagreb

Auf Franić, H. (2002.), *O muzeju narodne revolucije u Rijeci*, "Arhitektura", 212: 96-101, Zagreb

Šegvić, N. (1985.), *Razgovori: 1985. godina – slika ili odraz jednog razdoblja*, "Čovjek i prostor", 393: 11, Zagreb

Premerl, T. (2009.), *Hrvatska arhitektura u XX. stoljeću – zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u palači Matice hrvatske 8-10. studenoga 2007.*, Matica hrvatska, Zagreb

